JURNALUL®

S.F.

Premiul Convenţiei Europene de SF

EUROCON

Anul V Nr. 160; 15-22 Martie 1996
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ŞI FANTASY
16 pagini - 600 lei

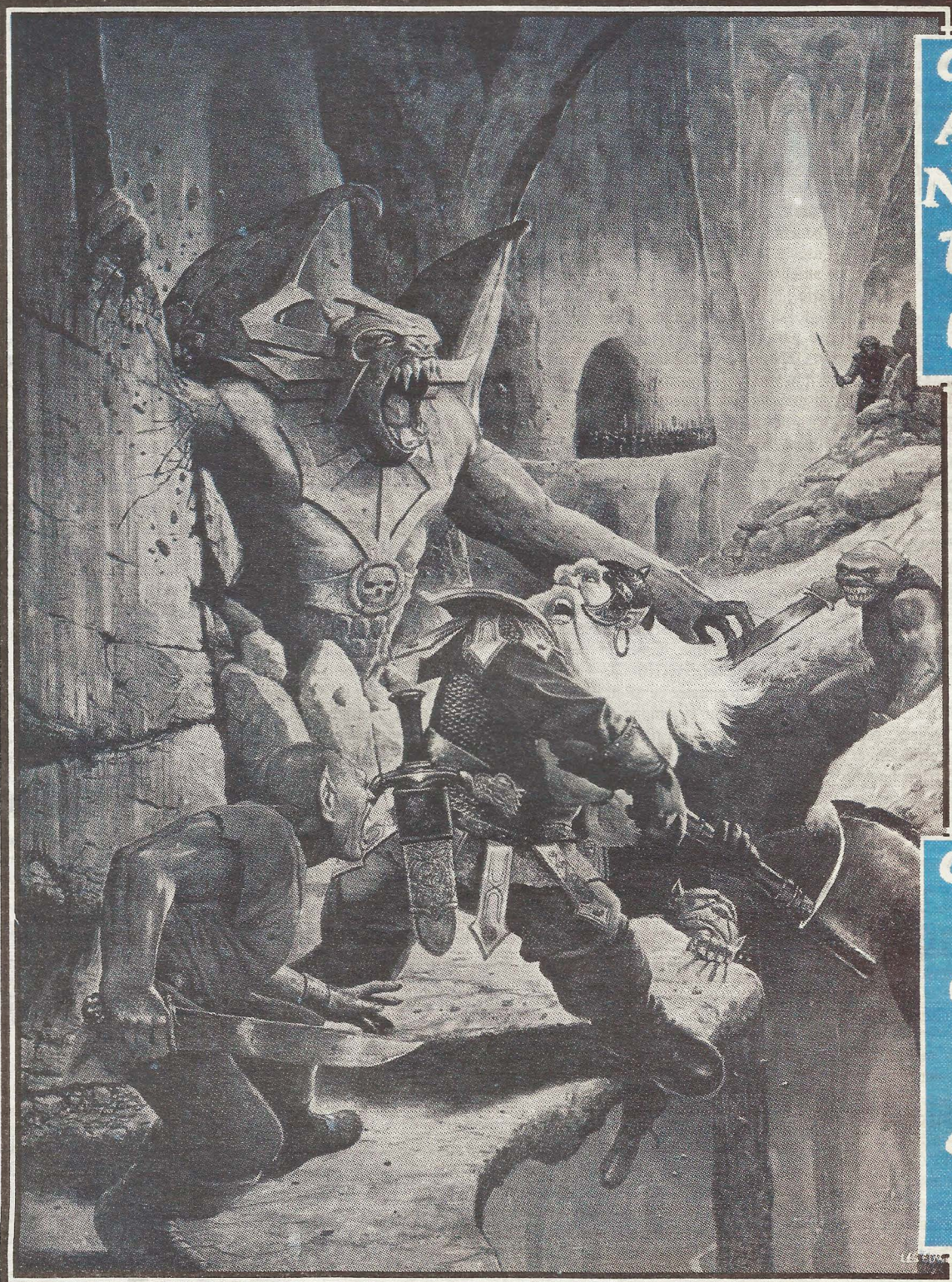

Meditation
Ana-Maria NEGRILĂ
Timpul de pulbere

Anticritica

Interviu

Reportaje

Ştiri

Meditation
Costi GURGU
Focul care îţi este dăruit

ANTICRITICA

Episodul 9: Despre amestecul "literaturii de metrou" în science fiction

„Literatura de metrou" este un termen peiorativ post-decembrist. Precum majoritatea preceptelor de după 1989, trebuie privit cu reținere. Și asta numai dacă ne gîndim la un fapt extrem de simplu. În ultima perioadă a lui Ceaușescu, cărțile deveniseră un lux periculos. Totuși, deși librăriile erau goale, circulau în copii xerox o grămadă de volume interesante. Culmea, aparatele xerox nu erau chiar la îndemîna oricui și, mai ales, erau sub supravegherea „organelor de partid și de stat". Totuși, se copiau cărți într-o veselie. De la, să spunem, *Cămașa lui Hristos* pînă la *Raja Yoga*, de exemplu. Lumea bună citea aceste cărți, pentru că era mai mult decît de „bon-ton" să lecturezi cărți xeroxate. Apariția pe piață, imediat în 1990, a tuturor acestor titluri lasă „lumea bună" indiferentă. Cărțile, aflate acum la îndemîna tuturor, pierd aura aceea sublimă de mister, de inițiere, de ridicare deasupra celorlalți. *Maculatură*, vor striga cît îi vor ține plămînii, mulți dintre cei care citeau aceleași titluri înainte de 1989. *Terminați cu prostiile astea, duceți-vă cu ele jos, la metrou, nu pîngăriți lumina soarelui nostru cu astfel de tipărituri.* Zis și făcut: *România Mare* și *Totuși, iubirea* se vor vinde sus, la soarele lor, colecția „Lotus" și cărțile lui Steiner, de pildă, s-au retras la metrou.

Desigur, am exagerat puțin și am prezentat o poziție suficient de subiectivă. Totuși, în principiu, este greu de afirmat cît este maculatură și cît nu, în așa numita „literatură de metrou". Cert este, însă, un singur lucru: procentul de inepții nu este semnificativ mai mare decît la literatura „serioasă" de nuanță mainstream.

În altă ordine de idei, science fiction-ul românesc beneficia de o tradiție care nu a fost nici ea pusă niciodată sub lupă: aceea de a-l asocia în mod frecvent cu așa numita „știință de frontieră". Lucrul în sine era, de altfel, extrem de simplu: SF-ul era, prin definiție, o manieră de a face o educație „materialist științifică" a tineretului. Ori, pentru a elimina orice nuanță religioasă din educație au apărut explicațiile de gen „științific" pentru fenomene paranormale. E mult mai „productiv" pentru un stat socialist totalitar să crezi în OZN-uri, decît în Dumnezeu. E mult mai bine să crezi în „efectul de piramidă", decît în Fiul lui Dumnezeu.

Ori, dacă lucrurile acestea erau normale - haideți mai bine să spunem că erau acceptabile - înainte de 1989, după aceea SF-ul avea datoria, sau chiar obligația, de a face o distincție clară între literatură (adică artă) și știință, fie ea știință de frontieră. Totuși, o grămadă de fanzine apărute după Decembrie 1989 păstrează aceeași structură ciudată de alăturare a unor articole științifice (unele din ele chiar de o ținută ridicată) cu proza science fiction. De ce? Există acum mijloacele tehnice de a face separația necesară. Cine este interesat de ipotezele OZN-istice sau de fenomenele din teoria catastrofelor, de pildă, se poate adresa unor reviste specializate. Totuși, fanzinele - așa cum ar fi *String* de pildă - publică în continuare articole care n-au absolut nici o legătură cu SF-ul.

Primul motiv este, ca de obicei, unul politic. De altfel, scopurile pot fi, în mod clar, extrem de pragmatice: SF-ul trebuie împiedicat să devină o literatură a valorilor și, deci, trebuie promovate non-valorile... Al doilea motiv ține, iarăși, de incapacitatea fandomului de a-și evalua cu luciditate tendințele. Există, de exemplu, impresia falsă că o astfel de literatură s-ar vinde bine, în amestec cu SF-ul. Nimic mai greșit. Pretextul științific din science fiction ține pur și simplu de interiorul său, de arta prin care o ipoteză, oricît de nebunească ar putea părea în mediile științifice, se poate transforma direct și complet în artă. Felul în care Arthur C. Clarke construiește intriga bazîndu-se pe niște fapte tehnice sau științifice extrem de clare ține deja de mecanismele literaturii și nu are nici o legătură cu știința de popularizare, de exemplu. Deci, revenind la oamenii noștri, degeaba „burduși" un fanzin cu tot felul de chestii inedite, degeaba „garnișești" programul unei convenții SF cu o prelegere despre piramide, rezultatul este zero.

Îmi veți reproșa, poate, faptul că oamenii trebuie să se documenteze. Perfect de acord. Ba, mai mult, subsemnatul se vede nevoit să sublinieze faptul că nu a spus niciodată „jos cu literatura de metrou"! Scopul acestei anticritici este investigarea amestecului insolent a acesteia în SF-ul românesc, insolență provenită și din faptul că este promovată de o serie de persoane care n-au altminteri nici o tangență cu science fiction-ul, dar care totuși se încăpățînează să se creadă „patronii" SF-ului!

Acest amestec mai are o valență distructivă: îndepărtează de science fiction un public potențial care, altminteri, împins de curiozitate, ar deschide o carte și ar parcurge-o. Dacă însă SF-ul rămîne la statutul de povești cu marțieni și roboți, atracția unui public nou este nulă. De altfel, haideți să fim realiști: multă lume iubește SF-ul în urma „boom"-ului de filme SF de la televiziune sau de la cinematograf, nu pentru că ar fi fost convinsă de nu știu ce revistă sau de nu știu ce scriere românească. Și cum, printr-o definiție încercată zeci de ani pe propria-i piele, cititorul obișnuit știe că ce-i „american" (adică vestic) nu se compară pe nici un plan cu ce-i „românesc" (adică prost), să ne mai mirăm de ce piața autohtonă a science fiction-ului merge așa cum merge? Dar să revenim. Atîta vreme cît acest public potențial (de nivel trecut de mediu, de altfel) va continua să considere SF-ul acea literatură pentru copii și handicapați, lucrurile vor continua să meargă prost.

Dar mai există și un revers al medaliei: în ciuda acestui „melanj" neobișnuit de proză SF și „literatură de metrou", textul SF nu a preluat mai nimic (ca să nu spunem nimic de-a dreptul) din lucrurile interesante ale „literaturii de metrou". De pildă, prozele cu nuanță „cybersex" ale generației '90 (așa numita generație JSF) nu au fost interesate defel de aspectele filozofiei erotice orientale, de tantrism sau de shaktism, de pildă. Mai mult, puțini dintre autorii români sînt interesați cu adevărat de „literatura de metrou" debarasată de nuanța sa peiorativă. Mulți l-au citit pe Ioan Petru Culianu și Rudolf Steiner, desigur, dar oare cîți pe Alexandra-David Neel sau pe Arthur Ford? Asta fără a mai pune la socoteală că primul nume care îți vine în minte atunci cînd este vorba de „literatură de metrou" este Ion Țugui...

Mai mult, science fiction-ul românesc nu pare deloc interesat de nuanțele „hard", de aspecte pur științifice sau tehnologice în afara celor ținînd de zona „cyber". Și, nu numai science fiction-ul, privit ca mișcare a celor interesați direct de scris. Textele străine bazate pe aspecte neobișnuite cititorului român rămîn în continuare nereceptate. De exemplu, romanul lui Ian Watson, *Ambasada extraterestră*, apărut la Editura *Pygmalion*, nu a fost bine primit de cititorul român, deși jongla cu niște idei extrem de actuale despre dictatură și filozofii ezoterice (cu trimiteri directe la *Cartea tibetană a morților* și la filozofia *Yoga*). Romanul însă a fost primit cu apatie de cititorul român (și îndrăznesc să afirm acest lucru în ciuda etichetei imediate care o voi obține: aceea de a-mi face autoreclamă la propria-mi traducere; doi ani de la apariție cred, însă, că sînt suficienți pentru a obține și eu o prescriere...).

Atunci? Se pare că, oricum am lua-o, beneficiile SF-ului românesc față de „literatura de metrou" sînt nule, fie că ne situăm de partea creatorilor, fie de cea a cititorilor. Totuși, aceasta proliferează în revistele de gen și sînt și cazuri, să recunoaștem, în care putem citi lucruri interesante. Dumneavoastră, cititorii JSF, ce părere aveți? La urma urmei, totul depinde de dumneavoastră; chiar și rubrica de „Anticritică"...

Cătălin IONESCU

LIVIU RADU

DESPRE VÎRCOLACI ȘI MATEMATICIENI

Senzația inițială, în timpul citirii romanului lui Anderson, este de neglijență. Aiît în ceea ce privește traducerea, cu multe stîngăcii, cu păstrarea în unele cazuri, a grafiei engleze (efreet, Valkyrie), cu note explicative la nivel de truisme sau chiar aberante (exemplul cel mai evident îl reprezintă cea despre Simon Magul - mă întreb de unde a luat traducerea informațiilor acelea bizare cînd, parcă pentru a sublinia caracterul lor eronat, autorul explică, după cîteva pagini, în ce fragmente din *Faptele sfinților apostoli* este pomenit personajul respectiv, un vrăjitor care a încercat să cumpere de la apostolul Petru harul divin). Aceeași neglijență pare a exista și în maniera în care a fost scris romanul, ce pare însăilat dintr-un șir de întîmplări mai mult sau mai puțin disparate; în ignorarea aproape cu desăvîrșire a „operațiunii haos", cea care dă titlul volumului; în trecerea fără logică de la un univers alternativ la cel real, prin introducerea unor informații corecte despre Lobacevski și Bolyai, în încadrarea în armata infernului a lui Hitler...

Cu toate acestea, romanul se citește cu plăcere și are calități evidente. Sincer vorbind, m-a încîntat ideea sanctificării lui Lobacevski, nu numai pentru meritele sale matematice, ci și pentru faptele deosebite săvîrșite ca om. Iar chestia cu iadul ca spațiu neeuclidian mi s-a părut o găselniță excelentă.

În afară de toate acestea, găsesc că publicarea romanului lui Anderson, deși nu-l unul dintre cele mai reușite ale acestuia, se încadrează într-o anumită politică editorială pe care o apreciez. Cu toate păcatele *Nemirei* (publicarea unor lucrări lipsite de valoare alături de capodopere; ignorarea cu desăvîrșire a unor genuri sau autori importanți, dar care nu se încadrează în viziunea despre SF a editorilor etc.), această editură urmărește, cu o încăpățînare demnă de invidiat, introducerea cititorului român în categorii ale SF-ului puțin cunoscute de noi. Sau, poate, testează piața, pentru a descoperi ce gen de lucrări au „priză" la public.

Din acest punct de vedere, *Operațiunea Haos* reprezintă o introducere facilă într-o anumită viziune despre lume și societate, folosită des de autorii din vest: aceea a unor uni versuri alternative, în care evoluția tehnică n-a avut desfășurarea cunoscută de noi, în care vrăjile și descîntecele re prezintă pîrghiile dezvoltării sociale. O viziune aparte, ce poate da naștere la speculații interesante, atractive.

Sînt de părere că trebuie să pregătim cititorii, să le furnizăm elemente care să-i ajute să înțeleagă și să accepte maniere diferite de cele cunoscute, în realizarea lucrărilor SF. Altfel, riscăm ca anumite capodopere să nu albă impactul dorit.

Din aceste motive, consider apariția romanului lui Anderson ca binevenită, deși, repet, nu-i nici cea mai bună lucrare a autorului, nici cea mai reușită din categoria respectivă. Însă cel care s-au amuzat copios citind-o, vor accepta cu ușurință lucrări de acest fel, dar cu o încărcătură ideatică mai serioasă.

Poul Anderson - Operațiunea Haos
Traducere de Dana Sarca
Editura NEMIRA

JURNALUL® SF

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor JURNALUL

Editat de SC JURNALUL SA

ISSN 1221-7875

Tiparul executat la

INTACT

JURNALUL SF este înscris în Catalogul Presei la poziția 2.128. Abonamentele se pot face la orice centru RODIPET.

Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 București - România Piața Presei Libere nr. 1

COLECTIVUL DE REDACȚIE :

Adrian BĂNUȚĂ

(REDACTOR ȘEF)

Număr realizat de:

Nicolae C. ARITON,
Ionuț BĂNUȚĂ,
Ștefan GHIDOVEANU,
Mihail GRĂMESCU,
Isabela ION,
Cătălin IONESCU,
Cristian IONESCU,
Liviu RADU,
Don SIMON,
Mihai SAMOILĂ,
Cătălin TENIȚĂ,
Florin Mircea TUDOR
Laurențiu TURCU,
Horia Nicola URSU

(REDACTORI)

ADRESA REDACȚIEI:
Șoseaua București-Ploiești, nr. 25-27, sector 1, București
Tel. 3129945; FAX 3129944

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată *Ionuț BĂNUȚĂ*

Culegere: *Alina LEON*

Corectură: *Mihail GRĂMESCU*

Montaj offset: *Mariana SEBE, Silvana GREERE, Gigi MARCU*

Premiile singurului săptămînal de cultură SF din lume:

Convenției Naționale de SF 1993 - Ploiești

Convenției Europene de SF 1994 - Timișoara

Geovaly srl - București (activitate promoțională)

Convenției Naționale de SF 1994 - Baia Mare

Interviu cu

Ana-Maria Negrilă

– Ești, în momentul de față, cea mai importantă autoare de SF din România, după gustul meu, cel mai puternic talent al „generației '90". De cînd bîntui prin fandom? Ce poți spune despre fandom?

– Bine zis „bîntuit"! Ca să fiu consecventă cu întrebarea, ar trebui să spun c-am „răsărit" la orizontul fandomului în toamna anului 1992. În primăvara acelui an trimisesem două povestiri fantastice la un concurs de SF organizat de Radio Contact și, deși nu cîștigasem nimic, lucrările îmi fuseseră remarcate. Era într-o perioadă în care încercam să-mi găsesc un cenaclu de SF la care să mă afiliez. Înainte frecventasem, timp de doi ani, un cenaclu de literatură și poezie „mainstream" în care textele mele SF erau, drept să spun, cam stinghere. Totuși, nu vroiam să abandonez acest gen și căutam, doar, oameni care să se priceapă la SF.

Prin 1990, sau, poate, 1991, am cumpărat pentru prima dată „revista" *String* și am aflat că există și-n București un grup de tineri scriitori de science-fiction. Apoi, în 1992 (după cîteva vizite la *Anticipația),* am ajuns și la *String,* cenaclu pe care îl frecventez și în prezent.

Cît despre fandom... îl consider destul de divizat, fără ca asta să însemne neapărat un lucru negativ. Puțină competiție nu strică niciodată.

– Cîte premii ai luat?

– Păi, să le numărăm. Două la *Quo vadis?,* două la *Quasar,* două la *SuperNova,* unul la *Atlantykron,* două la *Jurnalul SF,* două la *Nemira,* încă două (unul pe care nu mai știu pe unde l-am luat, iar despre celălalt nu vreau încă să vorbesc), în total treisprezece.

– Ai urmat facultatea de filologie din București, cu cei doi ani suplimentari de... (cum îi zicea? vasisdas?) (samichdat?) (āla doi ani de „supliment"). Cum vezi SF-ul acum, din punct de vedere teoretic? Are o bază critică anume (și care ar fi ea?), sau reprezintă o siglă fără conținut specific desemnînd scrierile unui anumit grup? Ce legătură vezi între SF și literatura veche (asta a fost tema lucrării tale de diplomă, nu?)?

– Problema SF-ului este că ar trebui judecat ca o categorie a mainstreamului și nu ca o simplă proză de aventuri. Ultimele întîmplări m-au făcut să realizez unde se găsește. Dacă SF-ul nu este decît un subgen, atunci este drept să se vorbească despre el din punct de vedere al acțiunii. Pe la diferitele concursuri și prin jurii se vehiculau următoarele idei: o lucrare e bună dacă are acțiune. Dacă acțiunea se manifestă din primele pagini - e bine, dacă începe prin ultimele sau nu mai apare deloc - e rău. Nu cred c-are rost să înșirui cîteva povestiri de autori români de SF în care nici vorbă de acțiune, dar care sînt, cu adevărat, valoroase. Criteriul acțiunii este unul străin de literatură, în general. Nu cred să fi întrebat cineva dacă textele lui James Joyce, Henry James, John Barth, Virginia Woolf au acțiune sau cît de trepidantă este aceasta în cărțile lui Umberto Eco, etc. Valoarea nu e condiționată de de prezența sau de absența acțiunii. O lucrare poate fi genială sau poate fi ratată fără ca acest lucru să fie generat de acțiune. În viziunea mea, stilul e mult mai important decît acțiunea, mai important chiar decît ideea.

De fapt, aș opta mai degrabă să spun că SF-ul nu numai că nu are o bază teoretică specifică, dar nici nu-i trebuie. Exemplul cu „acțiunea" este elocvent în această privință. Criteriile de judecare a unei proze SF trebuie să fie cele împrumutate din „mainstream" - deci, pe primul loc ar fi modul de reprezentare, ideea, plot-ul (sic! GM) și la sfîrșit „acțiunea", care e facultativă (atît în cazul SF, cît și al mainstreamului).

Pentru a răspunde la întrebarea: *„Ce legătură vezi..., nu?)?",* nu-i nevoie să fii filolog. Legătura SF-ului cu literatura veche (fie românească, sau de aiurea) se realizează pe terenul fantasticului. Puterea de fascinație m-a atras atît în cazul literaturii SF, cît și a literaturii medievale.

– Care sînt liderii, după gustul tău, din generația ta SF? Ce autori români catalogați ca atare agreezi? Ce Maeștri ai SF-ului mondial și universal? Ce părere ai despre Hesiod?

– Interesant, referitor la liderii generației '90, este faptul că majoritatea au început să scrie mai devreme, dar s-au afirmat abia acum. În afară de mine, de Costi Gurgu și de Florin Pîtea, ceilalți au beneficiat de cîțiva ani buni de exercițiu. Cine sînt ei? Sebastian A. Corn, Michael Hăulică, Ana-Veronica Mircea, Liviu Radu, Don Simon. Pare o generație de lideri, nu-i așa?

Dintre autorii români îmi plac Eugen Barbu (cu *Principele)* (sic! GM), Bănulescu, Bacovia, etc. Pe Marin Preda l-am descoperit mai tîrziu, dar l-am așezat destul de repede în topul preferințelor mele.

În ultima vreme, n-am prea citit SF decît foarte rar și nu mi-am schimbat preferințele în această privință. Cu alte cuvinte încă-mi mai plac: Brussolo, Ursula K. le Guin și William Gibson, deși ultimul începe să-și piardă tot mai mult din farmec.

Hesiod nu m-a atras niciodată. Tipul ăsta de poezie nu prea-și mai găsește locul într-un timp ca al nostru. Ar putea fi interesantă pentru specialiști, dar în rest e la fel de învechită ca poemele fraților Văcărești scrise la atîtea secole după.

– Ești apreciată ca o lideră a grupului așa-zis „cyberpunk" de la noi: ce înțeleg alții și ce înțelegi tu prin cyberpunk?

– Pentru mine, cyberpunk-ul a fost interesant ca o alternativă la ce se scrisese pînă atunci, interesant prin combinațiile la care dădea naștere, prin tipul de umanitate pe care-l descrie, prin societate, prin stil.

Aceste lucruri le consider pozitive și de durată. Partea tehnologică, însă (calculatorul, cyberspațiul etc.), nu avea viitor, și asta se observă acum cînd sîntem martorii unei adevărate invazii de texte de acest gen care păstrează din tot imaginarul cyberpunk-ului doar șabloanele - (adică tipul de societate și calculatorul cu tot ce propune el). Acest lucru duce la o repetabilitate atît în cazul personajelor (care devin previzibile), cît și a plotului, a utilizării figurilor.

Deși eu am folosit cyberpunk-ul ca decor, am apreciat și stilul său specific cu acele comparații inedite, șiruri de epitete, enumerări sclipitoare de obiecte cît mai variate și neașteptate.

– Textele tale au adesea implicații religioase surprinzătoare, dramatice și neprevăzute. Vorbește-mi despre conjuncția asta: SF-Religie.

– Legătura se realizează, de această dată, prin intermediul mitului. Credințele religioase ajută la înțelegerea mersului istoriei, al evenimentelor. După modelul lor se pot construi religii virtuale, care sînt folosite în invenția de lumi sau sînt plasate în subtext pentru a nuanța caracterele personajelor, a le conferi o altă dimensiune.

De altfel, religia, văzută ca una dintre cele mai vechi și mai controversate creații ale umanității, nu trebuie să lipsească dintr-un text, fie el de SF, fie de „mainstream".

– Ce speri să faci după facultate?

– Pînă acum știu ce n-o să fac; n-o să mă angajez în învățămînt.

Întrebările date pe 19 februarie 1996
Răspunsurile primite pe 10 martie la cenaclul SOLARIS.

a consemnat Mihail Grămescu

Împușcați de pulbere

Ana-Maria Negrilă

Premiul 1 la Zilele „Dan Merișca"

Motto: „Cine vrea o cadă din aceea cu motive rococo, cine își dorește un pat de bancnote de 1.000.000, cine n-are noroc și se simte părăsit, să-l cheme pe F.M. care rezolvă toate necazurile."

1. Dacă vă trăsnește prin minte să dați o raită prin hogeacul meu, n-aveți decît. Luați-o încet pe scări și nu vă agitați. Înăuntru nu sîntem decît noi - cei trei mușchetari: nici unul mai periculos decît un șarpe încolăcit pe-un stîlp electric la ora douăsprezece noaptea.

Întrebați: Știu că n-ați omorî nici o muscă, dar, după cum se exprima un clasic, „data viitoare o să vă pregătesc una-mare, grasă și plină de păcate". Dacă n-aveți nimic împotrivă, strigați-mă F.M., dar atenție, oricum mi-ați zice, nota de plată va fi doar cu puțin mai scurtă decît intestinul unui elefant.

2. – Parchează-te, l-am invitat pe C.C. plin de politețe, mai ales că se afla pe teritoriul nostru.

S-a scufundat imediat într-un fotoliu de plante cu aromă de verzeala-zidului. Povestea nu începuse chiar atunci, mai existase o întrevedere despre care nu vă mai zic.[1]

Șnur avea două găluști pe care gurile rele le numeau

capete.[2]

Adică un dovleac era de doberman și celălalt de om; cu unul vorbea omenește și cu altul urla cîinește. Eu stăteam cu ta-su pe tușă și admiram așa spectacol. Mîțig, asociatul meu, se sprijinea de masă și-și ajusta unghiile. În tăcerea ce se lăsase, zgomotul pilei suna ca o duzină de șoareci fugărindu-se într-un tanc frigorific, în mijlocul unui cimitir de mașini. Așa merg lucrurile pe lumea asta. Pseudo-capul canin schelălăia și se rotea după o coadă inexistentă.

– Mucles, idiotule! făcu Mîțig care era picat în limbă după neamul cînesc.

În felul ăsta începuse ziua nenorocită cînd ne trezisem cu Șnur ambalat și gata de plecare. Tatăl lui Șnur, C.C.[3], gîndise că lupta-i luptă și zeama patriei, zisă și ciorbă de cazan, n-avea decît 1001 calorii după ultima estimare, astfel încît voia să-și vadă odrasla, cu două capete, pusă undeva bine, într-un locșor cald unde moda plesnitoarelor incendiare a trecut de multișor. Plata pentru livrare se făcea jumi-juma, puțin acum și mult mai mult ceva mai încolo. „Oameni sîntem", zisese C.C.

Stăteam în tancul cu fiori și beam un surogat puturos, iar C.C. răzuia cu privirile colțul sexi, tapetat cu damicele în cinci culori și cinci nuanțe.

Paharele cristaline erau așezate pe adunătura ala de oseminte, PC-ul din generația a șasea, ce se clătina în toate părțile.

C.C. își scărpină podoaba de spini grefați artistic pe țeasta rasă. Șnur uită să mai urle și ne privi cu gura căscată.

– Deci, îl luați?

Mîțig își arcui spinarea și fixă cu atenție unghia pe care tocmai o terminase de curățat. În loc de ochi, părea să aibă două pălărioare de floarea-soarelui.

– Mucles, omule! Flinta asta e gînditoare?

C.C. se prefăcu jignit.

– Cum să nu! Doar seamănă în familie.

Mîțig voia, de fapt, să întrebe dacă e destul de inteligent pentru valoarea de 100 de bani, sau era cazul să ridicăm prețul. Genga, PC-ul nostru, hîrîi ceva și ne afișă contul. De fapt, înșiruirea aia de zerouri, ca un lanț al slăbiciunilor reprezenta toate economiile noastre. I-am făcut semn lui Mîțig să nu mai întindă coarda. Dacă se rupea, ne plesnea peste ochi și nu vroiam pentru nimic în lume să se întîmple așa ceva. Șnur părea interesat de spectacol; încă puțin și emitea un rînd de triluri pe două voci.

– Cît ne dai? I-am întrebat pe C.C. care nu-și găsea locul și devenise dintr-o dată foarte grăbit.

– Două sute, zise. O sută acum și alta la livrare, în capitală.

Asta l-a făcut pe Mîțig să cadă pe spate. Era un animal receptiv la bani, în plus avea și-o strategie proprie de a-mi rade economiile înainte să-mi ajungă în buzunare. Dar să lăsăm asta.

– Da?, bine omule, am exclamat. C.C. se umfla în pene, zicea că ne-a rupt gura la amîndoi. De ce atîta mălai pentru unul atins de pulbere simbiotică?

C.C. a rînjit. Pentru prima dată fața de culoarea spinilor de pe cap i se înroșise. Iradia de-a dreptul. Semăna cu un mic soare galben înfipt în vîrful unei stînci.

– Mucles, omule! mă întrerupse Mîțig după o clipă de gîndire. Nu m-am prins care-i șpilul. Ne dai două sute de bătrîne să-ți transportăm odorul în capitală?

– Da, zise C.C. Da' am și o condiție. Să-l livrați viu și întreg.

– Nimeni nu omoară unul atins de pulbere.

Nu ni se părea mare scofală. Nu înțelegeam de ce tipul făcea atîtea valuri.

– P-ăsta trebuie să-l urmăriți și pe zi, și pe noapte, și mai pe seară dacă-i nevoie.

Ridică din umeri. Treaba voastră cum faceți. Aveți bani destui să-l duceți dus-întors, ce vă va rămîne e bișnițul vostru. Da' eu îl vreau animat. Cum îl păziți, nu vreau să știu.

Între timp Șnur îl privea liniștit. Aștepta ca plimbarea să se termine și să se tîrască înapoi spre casă. Aveam impresia că nu se prinsese care-i poanta.

C.C. ne-a dat suta și Genga a vărsat paharele de prea mult entuziasm. Nu prea era obișnuit să vadă atîtea parale. Tancul nostru era unul de transport, ceva între o camionetă și un vehicul blindat pus pe șenile. Se zicea că ies bani gîrlă din afacerile de cărăușie, dar noi nu văzusem nici măcar umbra rotundă a unei monede.

3. Și acum să vă zic cum am însăilat povestea de mai sus:

La cîteva luni după Marea Pricopseală, cînd mă încerca genul ăla de plictiseală pe care numai bancnotele de 10.000 ți-o pot da, cineva mi-a spus: „Scrie, dacă nu vrei s-o iei razna. Scrie, ca să-ți amintești mai tîrziu cum și ce a fost".

Am zis și eu „bine" sau „de ce nu?"

Faza era: „vorbim noi, dar despre ce?" N-aș fi inventat un subiect de la cap la coadă, de fapt nici nu aveam nevoie. Auzisem destule istorioare bune de garnisit op-ul.

L-am întrebat pe Mîțig, dacă să scriu despre Marea Pricopseală și el m-a trimis la plimbare: „Fă ce vrei, numai nu mă mai freca la cap cu tîmpenia asta".

Marea Pricopseală, adică istorisirea modului în care „ne-am ajuns" în urma unei loviturii norocoase.

Într-o zi l-am luat pe Genga deoparte și i-am dictat următoarele fraze:

4. Banii lui C.C. ne-au ajutat să ne reparăm tancul. De fapt, tipul n-avea habar de ce ne grăbeam atît s-o ștergem în capitală. Nu-i spusesem nimic de convoiul pe care-l căutam și, probabil, încă mai credea că ne agităm pentru amărîtele alea de două sute de hîrtioare.

Am pornit la drum a doua zi dimineață cînd Șnur mai dormea, făcut colac, în mijlocul podelei. Cu o zi înainte îl îndopasem c-o fiertură de mac. „Ca să nu-l streseze plecarea", zisese C.C.; „ține la babac-su". Pînă la urmă, tipul ne-a dat și cîteva indicații:

– Șnur are o idee fixă. Deocamdată a rătăcit-o pe undeva, așa că să nu-l ajutați s-o găsească.

– Da' unde-a pierdut-o? l-a întrebat Mîțig.

C.C. a înălțat din umeri. Asta n-o mai știa. În schimb îmi dădu o foaie împăturită.

– Îl duceți la adresa asta, ne spuse după ce coborî din mașină. L-am urmărit pîn-a dispărut la orizont. Fredona un șlagăr la modă: „Foaie verde trei lovele/ Cum m-am mîntuit de ele." Încă i se mai rupea inima după suta pierdută.

Tancul nostru se clătina pe drum. Am cules niște mazăre din pășăile crescute pe învelișul exterior, neprotejat împotriva pulberii. Am tras o mîncare și între timp s-a repezit și Șnur. Tancul nostru se armonizase cu mediul exterior în urma unei furtuni simbiotice. De atunci îl botezasem căruța cu fiori spre capitală, dar ne bătea gîndul ca, înainte de-a ajunge acolo, să încheiem și afacerea costumelor anti-simbiotice. Am mers cîteva zile fără să dăm de convoiul pe care-l căutam. Auzisem că asociatul unui tip pentru care era cît pe ce să lucrăm, își luase o vacanță de cîteva luni și se plimba prin stepă. Era urmărit de niște amici nu prea binevoitori care vroiau să-i fure o învîrteală de milioane. Nouă nu ne convenise situația, așa c-o pornisem la drum. Să ne fie de bine!

Mașina mergea destul de încet, iar Șnur ne freca la cap că vrea să fugă și să se întoarcă la tac-su. Dar asta n-o să v-o mai povestesc.

După ce-am traversat munții, am dat peste-o grămadă de militari și turiști care se retrăgeau spre regiunile mai înalte. Războiul se terminase de multișor și oamenii își căutau de

1. În prima zi a tratativelor ne dusesem la C.C. Biroul lui părea fumat. Pereții erau tapetați cu un strat gros de negreală, ca praful adunat într-o casă în care n-a mai intrat nimeni de zece ani. Un personaj binevoitor dorise să dea foc camerei, dar nu fusese foarte convins și făcuse o treabă de mîntuială.

2. Desigur, Șnur poseda două țeste, dar acum tipul crede tocmai contrariul.

3. C.C. venea de la cretin - sau de la comandant de companie, îmi explicase Mîțig într-o criză de sinceritate.

lucru. Să le fie de binel Ne-am lipit şi noi la coada coloanei. Pe Şnur îl ţineam închis în tanc. Totuşi, din cînd în cînd, se scremea să-şi îndese capul prin luminator. Între două lătrături, lansa o întrebare. Stereo, ce mai!

– Ce e alea toate?

La un popas, am început să-l căutăm pe tipul cu afacerea. Am întrebat de el pînă l-am găsit maşina, cu o faţă ca o lună plină ce rînjea, spoită, pe capotă. Am recunoscut emblema lui Cărbune. Auzisem multe despre gagiu şi muream să dăm buzna peste el. Se zvonea pe ici şi colo că afacerile îi erau mai dubloase decît cuceririle lui Mîţig şi mai curate decît amestecăturile pulberii.

5. Dar să vă povestesc întîmplarea cu Brotac. Pe Cărbune îl ştiam doar din vedere, în schimb, de asociatul lui, de Brotac mă împiedicasem mai des decît era sănătos. Îl cunoscusem după ce fusese eliberat a treia oară dintr-un bordei de acela militar care se mai numea şi închisoare. Un tip îmi şoptise că într-un timp picta mustăţi pe afişele electorale, apoi renunţase şi se apucase de învîrteli cu recuzită teatrală şi alte mărunţişuri. N-aveam idee ce reprezentau acestea din urmă, dar se pare că de aici luau naştere torenţii de hîrtie care se zăgăzuiau mai tîrziu prin conturile supraîncărcate. De fapt, Brotac îmi făcuse numai necazuri. Afacerea cu hainele simbiotice l-ar fi spălat o parte din păcate.

Cînd m-am dus să-l vizitez, mi-am amintit că tatăl lui fusese acrobat şi avea un număr în care atîrna sub cupolă agăţat cu dinţii de-un capăt de odgon. Nu ştiu de ce-mi trecuse aşa ceva prin minte. Mai tîrziu, gagiul îşi pierduse dantura, îşi pusese placă şi-şi schimbase meseria. Să fie sănătos!

În viaţa lui Brotac nu mai era loc de o astfel de schimbare. Vizita a fost mai scurtă decît mă aşteptam. Cînd l-am găsit, stătea cufundat într-un fotoliu geamăn c-o frunză de lotus. Era mort şi aducea cu o broască plutind pe planul biroului vopsit verde deschis. Un timp făcusem afaceri împreună, apoi amicul mă turnase ca să-şi apere fundul, destul de puţin ispititor de altfel. Şi, totuşi, nu eu fusesem cel care-i îndesase un plumb pe gît.

În dimineaţa aceea de tristă amintire mă sunase la birou, plin ochi de speranţe. Vrola să-şi plătească din poliţe, spunea el. Mîţig îmi şopti că n-ar fi rău să-l întreb ce-l doare. Pînă la urmă îmi spusese o poveste minunată despre vechiul vis al oamenilor din secolul nostru - costumele anti-simbioză.

Mă hotărîsem să trec pe la el, poate, doar aşa, ca să-i rup mîinile şi să i le încolăcesc în jurul gîtului. Totuşi, pînă la urmă nu mai fusese nevoie. Presupun că nici n-ar fi meritat deranjul.

Deci, cum spuneam, Brotac răposase întru Domnul fără să-mi ciripească despre afacerea aia barosană pentru care mă chemase. Biroul îi fusese lăsat vraişte. Acolo se căutase ceva şi încă în mare grabă. Pînă şi sculpturile dubloase ce spriJineau pereţii zburaseră în mijlocul camerei peste un morman de alte lucruri. Am aruncat un ochi prin sertare ca să-mi fac o idee. N-am găsit nimic. Poate că nici nu era nimic de găsit.

Am şters-o pînă să-mi treacă şi altceva prin minte. În holul de jos al blocului, am dat peste un tip înghesuit după nişte lăzi. Tipul mi-a mărturisit cu un firicel de glas că era portarul în persoană. Zicea că văzuse trei gorile din cele multicolore (adică simbiozate de nenumărate ori) care urcaseră să-l facă o vizită lui Brotac. În rest, nu ştia nimic.

– Ei bine, atunci de ce te-al ascuns? l-am întrebat.

Mi-a făcut convulsiv cu ochiul.

– Ei, omul deştept ştie ce şi cum e. După huruiala de sus, prost să fiu să nu mă prind ce vroiau ăia de fapt.

Am ridicat din umeri. Era deştept? Să fie sănătos! Am luat-o spre uşă, dar tipul mă chemă înapoi. Îşi mai amintise ceva.

– Nu eşti cumva F.M.? M-am oprit. Se pare că eram o figură cunoscută în cartier.

– Şi dacă aş fi, ce-mi aduce asta?

A rîs cu gura pînă la măsele. Discuţia era spirituală, a naibii de spirituală.

– Ştiu că tu eşti, îmi spuse şi mă ameninţă cu degetul. Mi te-a descris Brotac.

Aşa deci. M-am chiorît mai bine la el. Parcă nu mai era acelaşi tip. Dar asta n-avea importanţă. Cînd mă gîndeam că pierdusem afacerea cu hainele simbiotice, simţeam nevoia să dau o raită pe la Mîţig şi să împrumut un umăr pe care să plîng.

– Care-i problema, amice?

S-a unduit pînă la cămăruţa lui în formă de sticlă de whisky şi s-a întors cu un plic. L-am luat. Înăuntru părea să fie un dreptunghi ca o carte de vizită. Tipul s-a apropiat şi s-a uitat peste umărul meu. Era mai curios decît îi permitea sănătatea. L-am trimis la plimbare şi am şters-o şi eu pe uşă.

Afară am deschis plicul şi am dat peste un carton cu mutra lui Brotac înfiptă într-un colţ. Sub poză, numele şi adresa erau tipărite cu litere cuicate pe o parte ca nişte viermişori cuprinşi de crampe. Pe spate am citit: „În caz că nu ne întîlnim, caută-l pe amicul Cărbune. Plecăm în seara asta în capitală".

Într-adevăr, Brotac îşi făcuse bagajele şi dispăruse de pe firmament mai devreme decît se aştepta. Mi-am şters o lacrimă minusculă. Puiul de baltă raportase. Jupuit, tranşat şi bun de făcut pane. Mă întrebam: dacă ar fi ştiut c-o să dea în primire, mi-ar fi lăsat biletul? Probabil că nu.

6. „Nu-i greu să spui ceva despre tine", mi-a zis acelaşi tip care mă îndemnase să scriu. Am ales persoana întîi, deşi, la acest nivel, se producea interferenţa narator-autor. Adică, eu zic despre mine. „Timpul de pulbere" trebuia să fie o bucată memorialistică. Trebuia numai. Pînă la urmă nu fusese.

Iniţial voisem să mă ascund sub masca altui personaj. Marele F.M. privit prin ochii unui Mîţig, desigur a unuia fals. Un Mîţig narator în spatele căruia evolua cu mai multă sau mai puţină abilitate, un autor de frontispiciu pe nume F.M. şi care comenta acţiunile altui F.M., de data aceasta ale unuia adevărat, părea mai greu de realizat.

L-am lăsat pe Mîţig în pace. M-am oprit la varianta F.M. într-o triplă calitate - într-un triumvirat, tocmai bun să tragă sforile (dacă voia) pe parcursul întregii povestiri.

F.M. - autorul de pe copertă.

F.M. - naratorul.

F.M. - personajul.

Citind textul nu-ţi dai seama pe unde s-a mişcuiat şi cînd. Momentele de ruptură au fost bine acoperite de rescrierile succesive.

Să dau un exemplu? Spuneţi că nu-i nevoie. Eu zic că e. De fapt, fragmentul cu Brotac este construit după relatarea lui Mîţig, care l-a vizitat pe cînd tocmai îşi termina de orăcăit „Veşnica pomenire". În schimb, faza cu telefonul e reală. Amicul Brotac m-a invitat cu adevărat să iau parte la afacerea cu hainele simbiotice. De ce nu m-am dus personal şi l-am trimis pe Mîţig? Nu voiam să-i dau tipului apă la moară, să mă ia drept fraier, dacă povestea cu milioanele ar fi fost un banc.

Astfel, textul e un animal care creşte pe lîngă casă, îl ai sub ochi de cînd e mic, de la primele cuvinte, pînă îşi dă duhul în final. Ai încredere în el; zici: „Asta nu mă duce pe mine, l-am păscut de mult". Şi te trezeşti că povestea o coteşte după primul colţ, fără logică şi fără ruşine.

F.M. naratorul, F.M. personajul, despre care nu ştiu nimic de fapt, închişi în spatele bidimensional al lucrării, îşi rîd de F.M. autorul de pe copertă, singurul care are habar că ceilalţi nu-s decît nişte ficţiuni. Aici intervine, de fapt, cel de-al patrulea F.M. - cititorul.

7. Revenind, deci, *ab ovo*, adică de unde am pornit, în ziua aceea l-am închis pe Şnur şi am luat-o încetişor spre maşinuţa lui Cărbune. N-au trecut decît cîteva clipe pînă i-am pocnit în nas gorilele simbiotice şi-am dat buzna peste gagiu.

– Să mor io! a exclamat cînd ne-a ochit cum ne chioram la dumnealui din spatele piesnitoarelor.

A vrut să se ridice, dar pînă la urmă a lăsat-o baltă (doar fusese partenerul lui Gîlmă - Brotac). S-a holbat la noi şi a grăit ca dintr-un *walkie-talkie* plin de paraziţi:

– M-aţi prins! Asta e. Da' n-o s-o duceţi nici voi prea mult.

Cărbune avea o perucă în formă de con de brad. Întregul edificiu de bucle, parfumat şi pudrat, se clătină amenin ţător şi l se împrăştie pe jos. Mîţig se decise că era momentul să rîdă. Îşi zburli mustăţile şi se întoarse spre mine:

– De ce nu l-oi auzi eu pe fratele ăsta?

– Poate pentru că-i prea departe. Pe altă lume, i-am sugerat.' După ce ne-am prezentat, Cărbune a părut mulţumit şi ne-a invitat să ne parcăm. Interiorul maşinii era strîmt şi-ar fi semănat c-un sicriu de zinc, dacă n-am fi fost (din întîmplare) încă foarte vii. Da', cum asta se poate aranja foarte uşor, mi-am zis să casc ochii. Tocmai atunci au intrat gorilele cu muşchi de import şi cu feţele cam şifonate. Cărbune era abstinent aşa că i-a trimis să ne facă trei ceaiuri de plante. Tipii au şters-o repede şi-au pierdut ocazia să se mai uite urît la noi. M-am aşezat pe-o rădăcină noduroasă rătăcită nu se ştie cum pe podeaua din imitaţie de iarbă.

– Fratele Brotac a dat-o în primire, l-am anunţat.

Amicul n-a părut prea impresionat şi nici nu şi-a smuls ultimele trei fire coafate vîlvoi în vîrful capului.

– Ştiam, mi-a răspuns.

Ca să vezi.

– El, da. Frăţia Anasonului l-a terminat în ziua în care trebuia să plecăm spre capitală. De fapt, te aştept de cîteva zile. S-a încruntat, încercînd, probabil, să mă facă să mă simt prost pentru că întîrziasem. Cum n-am zis nimic, l-a dat înainte. Brotac îmi spusese c-ai intrat în afacerea cu hainele anti-s. Avea nevoie de protecţie.

Din nou: ca să vezi.

Ne-am pus să dezbatem problema costumelor simbiotice. Cărbune ne-a luminat zicîndu-ne că ele se aflau deja la Frăţia Anasonului care le făcuse dispărute de la compania nu ştiu cărui general. Nici tipul care le inventase nu-şi mai amintea de lucruri atît de pămînteşti.

– De fapt, spuse Cărbune, am o hartă cu o intrare dosnică taman la locşorul care trebuie. Asta au căutat şi tipii care l-au vizitat pe Brotac. În rest, mă descurc şi eu destul de bine în afaceri, numai să fiu lăsat în pace.

Ce ne spunea Cărbune nu ne suna complet necunoscut. Parcă auzisem de cîteva loviturl norocoase urmate de falimente nu tot atît de răsunătoare. Tipului îi plăceau afacerile obscure şi plimbările cu marfa şutită într-un *tête-à-tête* la lumina lunii.

Ceaiul promis nu mai venea[5] şi tot calculînd cîţi bani ne reveneau la fiecare, ni se uscase gîtul. Da', cum ni se ofereau procente din ce nu aveam încă, totul era în regulă.

Asta fiind situaţia, de afară s-au auzit strigăte şi lătrături furioase.

– Frăţia Anasonului a exclamat Cărbune şi s-a făcut şi mai negru la faţă.

– Mucles, omulel îl întrerupse Mîţig. Asta-i creatura cu două capete.

Ne-am repezit afară. Şnur se agita în mijlocul unui grup de oameni. Cînd ne-a zărit, s-a ghemuit la pămînt. Nu mă întrebaţi cum ieşise din tanc, pentru că n-am idee. Mai bine v-aţi vedea de treabă. Pînă la urmă, Mîţig l-a cărat pe Şnur la maşină, iar eu am rămas să potolesc spiritele. Nu toată lumea înţelegea povestea celui de-al doilea cap. M-am întors la Cărbune. Şnur ne făcea probleme. N-aveam chef s-alerg după el de fiecare dată cînd îi venea de ducă.

Deci, după cum vă ziceam, m-am dus la Cărbune şi pun

4. Discuţia noastră îşi făcuse efectul mult prea repede. Cărbune se şi vedea ajuns pe lumea cealaltă. Mai tîrziu a trebuit să-l luăm deoparte şi să-i explicăm care era ţelul venirii noastre.

5. După cît dura fierberea apei se pare că aveau de gînd să ne invite să facem baie. Oricum, Cărbune părea un omuleţ de treabă, dar ceva îmi zicea că n-ar fi atît de încîntat de banii pe care-i pierdea.

pariu că, dacă mi-aș fi găsit altceva de lucru, aș fi avut mai mult de cîștigat. Am intrat și m-am trezit în mijlocul unei mulțimi care n-avea nici o treabă pe acolo. Înghesuiala crescuse. Mașina nu mai aducea cu un sicriu, ci semăna cu o conservă de Tomate Minunate Morton. Erau pe-acolo niscai tipi cu niște pălării din pînză groasă. Nu știu de ce mi-au amintit de povestea amicului care mergea cu diplomatul în cap de frică să nu-i prade hoții. Problema era că vizitatorii aceia neașteptați încurcau locul degeaba și asta mă deranja. Cărbune se pliase bine într-un colț și nu zicea nici „mucles"[6]. Se pitise bine gagiul. Între timp apăru și Mițig. Deja nu mai aveam loc. Ne-am uitat unii la alții pînă cînd cineva a zis:

– Haidem afară...

Am ieșit, și atunci mi-a picat fisa că erau de la Frăția Anasonului. Trei tipi de diferite dimensiuni. Cel mai barosan îi trăsese un vizor ce-i acoperea un ochi. De sub pălărie îi revărsau fire lungi de iarbă ce i se adunau la spate într-o coadă de șoarece. Al doilea avea fața verzuie; părea să fie neamul lui Brotac, dar mult mai periculos. Ultimul mănînca-un actor de teatru kabuchi, c-o haină roșie și-o cravată violetă și bogată ce ne făcea să arătăm lipsiți de eloare.

- Cărbune a zis ç-o șterge și ne așteaptă mai încolo, îi șopti Mițig. Și, într-adevăr, am auzit o mașină demarînd. Dacă n-aș fi știut c-avea nevoie de doi meseriași să-i umfle costumele din depozitele Frăției, aș fi zis că ne lăsase baltă.[7] Frații Anasoni s-au luat după mașină, dar Mițig le-a tăiat calea. Cînd vrea, se mișca destul de repede. Numai că asta nu se întîmpla destul de des. Mițig se menaja. Cei trei executau un straniu balet în jurul nostru. Intenționau să ne zăpăcească. Ne-am retras pînă în apropierea tancului cu flori. Din interior răsunau lătrături și strigăte, Șnur se pusese pe cîntat.

– Cine e ăștia?

Gramatica și vocea îi erau la fel de șovăitoare. Vecinii de convoi s-au strîns să vadă dacă-i rost de spectacol. Cîțiva au început să agite niște arme.

Dinspre caravană se ridica o fumăraie, o ceață urît mirositoare. Cineva pusese foc și asta ne convenea de minune. Era momentul să dispărem ca aerul în tuburile unei orgi. De undeva au apărut și gorilele lui Cărbune. Probabil că terminaseră de fiert apa și-și căutau de lucru. I-am lăsat să se bucure în liniște de ce găsiseră. Ne-am retras și mai mult. Tipii erau profesioniști, iar noi doar niște oameni de afaceri. Ne-am cățărat pe șenile. Încîlceala plantelor de mazăre ne-a ajutat s-o ștergem mai repede. Pe acoperiș, goiul ușii superioare se strîmba la noi ca o invitație rostită cu jumătate de gură.

6. Savana arăta ca o groapă de gunoi vegetal. Imediat după războ[8] larba se simbiotizase cu tot ce găsise prin împrejurimi. Existau copaci strîmbi și cutii de tipul „Tomatelor Minunate Morton" în care creșteau acum ciuperci pălăria-șarpelui ; mai existau și foste mașini fără protecție simbiotică împotmolite în florile gigantice și roșii de rofflesia. Cărbune își abandonase vehiculul și se instalase în tancul nostru.

Între timp Șnur se gudura pe lîngă Mițig care n-ar fi fost în stare să inoportuneze o virtuală sursă de venit. În schimb, Cărbune îi acceptase mai greu. Să fie sănătos! După ce-am lăsat în urmă stepa simbiotică, am încetinit. Frații Anasoni ne pierduseră, probabil, urma. Cărbune își îngrămădise înăuntru tona de bagaje-lăzi și lădițe și trona deasupra lor. Șnur amuțise gentil, plin de speranță. Nasul lui canin redeștepta mirosuri subtile, de mult dispărute, stropi de mîncare ce pătaseră suprafața cadrilată. Cînd Șnur a început să roadă un mîner din plastic imitînd fildeșul, m-am hotărît să-l iau de-acolo. În ziua aceea firea lui de cîine vagabond ieșea tot mai mult la iveală. Cînd ne opream, stăteam cu ochii pe el în timp ce-și morfolea biscuiții în formă de oase.

Deci, cum spuneam, Cărbune se instalase confortabil în mijlocul cămărușei și așa minuscule. Vocea lui ar fi trebuit să sune mai suav decît Cadrilul Homarilor și totuși, tipul începuse deja să împartă ordine.

– Mucles, omule! Îi tăle Mițig avîntul. Mai bine parchează-te și zi care-i șpilul cu scutecele anti-simbiotice.

Cărbune își luă un balot drept punct de sprijin și mijì ochii, șiretenie care-mi amintea de fratele Brotac.

– Nu vă agitați, ne spuse, de parcă se pregătea să țină un discurs de Ziua Pulberii. Acest „nu vă agitați" suna ca versetul 14 din biblia „oamenilor de afaceri". Costumele anti-simb, continuă el, sînt dosite într-un locșor de care numai eu am știre. Brotac mi-a dat o hîrtoagă pe care-l harta depozitului. Lui Mițig i se păru că povestea nu era nouă, așa că-l întrerupse:

– Și locșorul ăla e păzit de Frăția Anasonului?

– Nu, răspunse Cărbune. Costumele știute de ei sînt juma eficiente față de celelalte. Țin numai cîteva zile și, dacă nu ești pe față, se zgîrie și... adio. Astea după care ne ținem noi sînt prospături. O descoperire a-ntîia a unui tip, băiat bun în felul lui.

Ceva din tonul lui Cărbune m-a făcut să întrezăresc soarta amicului.

Între timp, Mițig își lustruia unghiile și încerca să vadă dacă se oglindește în ele. Jur că fratele Cărbune nu dădea doi bani pe pielea lui tuciurie și îmblănită, dar asta putea fi eroarea vieții lui. Mițig era numai urechi cînd discutau afaceri.

– Tipul, continuă Cărbune, a vrut să ne vîndă ideea, doar era de-al nostru, de-al neamului, dar l-au fript Anasonii. N-aveau chef să le apară concurența la hăinuțele lor cusute din fire de pălanjen și clar de lună. Să mor io că așa-s de fragile!

Discuția devenea interesantă. Șnur își terminase de morfolit biscuiții, și-și făcea de lucru zăngănind un scaun. L-am trimis să-și vadă de treabă și asta i-a calmat întrucîtva.

– Am crezut că s-a dus toată afacerea cînd Brotac s-a trezit c-un plic și c-un carton cu datele unei hărți pe el. Apoi, după cum știți, s-a fript și el.

Într-adevăr, bietul Brotac! Se pare că-n ultima vreme scrisorile circulau mai mult decît de obicei.

9. „De ce naiba te-ai apucat să scrii F.M.?" m-au întrebat.

Eu am răspuns: „M-am apucat să mîzgălesc hîrtia ca să citească alții și, mai ales, ca să citesc eu ceva, mai încolo, cînd o să am chef".

Problema este: cum aș face ca să-mi trimit mie un mesaj. Mi l-aș zice? Nu. N-ar fi nevoie să-l rostesc pentru că l-aș gîndi mai devreme și tot suspansul s-ar pierde. Ce nevoie e să-ți spui ce știi deja?

M-aș întoarce în timp să dau de ăla din ziua Marii Procopsell și să-i comunic că-l prost și că amicul Cărbune are motive întemeiate să nu-și mai încapă în piele de fericire? Iar nu. Ar fi și jenant și prea costisitor. Să întîlnesc un F.M. cu mai mult de cîteva mii de găuri în pungă și cu întrebarea nerostită „ce mă fac eu cu încă un eu ?" Ar fi ca o pilulă plină de reacții anexe.

Mai degrabă aș lua un colț de foaie și-aș înghesui în grabă cîteva rînduri oblice. După un timp mesajul s-ar prăfui, fraza s-ar uita pe ici, pe colo, tocmai bine ca, mai tîrziu, recitind-o să pară ceva inedit.

S-ar forma un lanț. La un cap autorul, la celălalt cititorul care își amintește c-a fost autor, dar, în schimb, a uitat textul, mesajul. Eu, F.M.1, de acum mă adresez lui F.M.2 de peste un an, doi, trei (cînd o să aibă chef să frunzărească o grămadă de foi pe care le consideră deja de prisos). Sau un F.M.3, și așa pînă la F.M.n. Cu timpul F.M.1 se poate să-și piardă identitatea, să se identifice cu personajul F.M., cel din text. Astfel la „n" ani apare întrebarea „Cum eram eu la vîrsta 1 cînd am scris asta?" Se deschide cartea „Timpul de pulbere" și se capătă răspunsul.

„Eu eram F.M. acela".

Greșit, F.M. din povestire este personajul, este naratorul, dar F.M. autorul se afla ascuns în spatele lor, într-o zonă de penumbră și nu se lăsa cu ușurință momit afară din bîrlog. (notă: F.M.p = F.M. personaj, F.M.n = F.M. narator)

F.M.p și F.M.n vor întinde capcane. Ei nu există decît pe tărîmul fanteziei. Vor să se afirme, deși n-au idee exact cum să procedeze.

După cum spunea J. Barth un F.M.p nu va ști cînd i se citesc rîndurile, și nici dacă lectura lui F. M. cititor sau a altuia se face de la început sau sfîrșit sau invers.

Tipul se luptă doar cu adversari din același lume a textului. F.M.p este un ratat în felul său. Era bună comparația cu orbul care lăuda frumusețea mărului înflorit simțind numai parfumul florilor (și ciulinii au miros - unii - dar tot ciulini sînt).

F.M.p și F.M.n n-au altă treabă decît să încerce să îngroape imaginea lui F.M.1 oglindită în text. De aceia mesajul se degradează încă din momentul în care se concepe. Cum apare un cuvînt scris, cei doi fentează conștient autorul de pe copertă și-l împing cît mai jos în subtextul lucrării. Totuși, lupta e fără speranță. În F.M.p și F.M.n se găsește atîta concentrație de F.M.1, încît, cu puțină bătaie de cap, acesta va ieși la suprafață viu și nevătămat, cum era în anul notat cu 1, cînd a vrut să lase mesajul acela, lui însuși la diferitele vîrste (pînă la n).

De fapt, formulele de tipul: „ a mai existat ceva de care nu vă mai zic" sau „nu vă place, faceți loc, vin alții la rînd" sînt necesare pentru a stabili punctea de legătură între autor și cititor, ultimul fiind invitat să-și construiască propriile întrebări, și să ia parte la banchetul acesta care e textul.

Astfel, F.M.1 îi face semn lui F.M.n că mesajul este scris de unul și destinat celuilalt. Cu toate luptele interne și încercările de subminare, textul rezistă unor actualizări succesive.

10. Am ajuns în oraș tocmai cînd se întuneca. Și capitala arăta ca o grămadă de fiori rupte, crengi, rădăcini, tulpini și frunze moarte rezultate după curățirea anuală a unei grădini botanice. Nu mai fusesem acolo de multișor. Majoritatea blocurilor erau protejate împotriva pulberii. Șpilul era un al doilea înveliș care nu adera la corpul propriu-zis. Între ele exista un spațiu prin care șuiera vîntul. Primul strat se simbiotiza lar și lar, în timp ce interiorul rămînea neatins. Cel puțin așa se zicea.

Clădirile n-aveau ferestre. Chiar lîngă fîșia de pămînt bătătorit (pămîntul era singurul material nesimbiotic), ce-i ziceau șosea, crescuse tumul de apă ce marca intrarea în oraș. Simbiotizat prin primele decenii ale veacului, se acoperise cu o piele de șarpe, pe care unii încercaseră în disperare s-o jupoaie de pe peretele de beton[9]. Nu reușiseră.

Mergeam încet prin oraș. Cărbune își abandonase mașina încă înainte să părăsim stepa. Vehiculul nu era asigurat

6. vorba lui Mițig. Ar fi momentul să vă zic și ceva despre el. Mițig era ca orbul care lăuda florile după miros. Întotdeauna o nimerea pe alături. Despre el se spunea c-ar fi un tot simbiotic, dar eu știam că blana neagră i se trăgea de la un experiment eșuat în unul din laboratoarele trupelor.

7. „Și-am rămas ca proști-n drum/ Cu amintire de costum" sau cam așa ceva.

8. Mai existau niște meseriași care se distrau pe ici pe colo, jucîndu-se de-a bătălia de la Stirling, da', una peste alta, se putea spune că războiul era o porcărie.

9. Mițig aflase de la un tip (care susținea că se înrudește cu Travis de pe vremea luptătorilor Rozei Roșii). Ca șarpele tum pindea avioanele ce zburau spre aeroport. Asta era singura lui distracție. După terminarea războiului, amicul murise de plictiseală.

anti-simb şi, probabil că n-avusese chef să-i încerce într-o furtună de pulbere ca, apoi, să se trezească rudă cu două frunze cărnoase de tumboa.

Mănunchiuri verzi şi gri-verzi de mătreaţa-bradului se clătinau agăţate de lămpile aprinse pentru noapte. Am trecut pe lîngă un bazin. Şnur a vrut din nou s-o şteargă. Se agăţa de perete şi trăgea de chepengul care, de altfel, se deschidea spre exterior. I-aş fi dat drumul dacă n-ar fi trebuit să-l predăm întreg şi să luăm restul recompensei. Mîţig propusese să-i facem o zgardă.

Am mai discutat ceva despre asta, pînă cînd Cărbune şi-a dat cu părerea c-ar fi momentul să ne oprim. Am tras pe dreapta dup-o căsuţă năpădită de ciuperci.

Ne-am pus să îndesăm ceva în golul stomacului şi Cărbune a destupat o sticlă, însă vinul era atît de subţire, încît puteai să te speli cu el pe faţă. Pe Şnur îl trimisesem la plimbare. C.C. spusese că ştia pe-un tip care l-ar fi inversat simbioza, da' eu unu' puneam pariu că n-aveau ce să-i facă. Nu cred că mi-am dus gîndul pînă la capăt. În secunda următoare moţăiam cu nasul în blid.

11. Mai tîrziu, cînd s-o luăm din loc, ne-am trezit în mijlocul unui nor de fum ca atunci, în buricul cavernei. Pe loc m-am gîndit la Şnur şi la biroul afumat din căsuţa natală. Am ieşit din tanc. Clădirea de alături ardea şi-n aer mirosea a ciuperci la grătar.

C.C. ne primise în biroul lui cu iz de afumătoare şi asta nu fusese întîmplător. Mîţig mustăcea ceva, aşa că l-am zis:

– Şnur ăsta are stofă de incendiator.

– Incendiator?

– Ăla care pică pe spate cînd vede foc.

C.C. ne donase odrasla plină de calităţi pentru că voia să scape de ea. Probabil că Şnur îl incendiase comandamentul. Cîţiva tipi nu fuseseră de acord cu noua trăsnaie a lui Junior. Totuşi, nu-l puseseră la zid, ci-l trimiseseră în capitală. Să fie sănătoşi!

– Al naibii! Dacă am fi ştiut ne-am fi tocmit pentru mai mult, exclamă Mîţig.

Între timp, casa ardea şi foi de hîrtie zburau peste tot. De undeva apăruseră nişte minunaţi care îşi făceau de lucru prin apropiere. Unii cărau găleţi, dar fără prea multă convingere. Alţii duceau pachete. Cărţi-cutii de conserve pline cu ştiinţă. O dată cunoscusem un tip care ştia zece feluri de-a arde o bibliotecă în cinci minute. Dă' asta n-are legătură cu povestea mea. Era o întîmplare veche de cînd trăgeam mîţa de coadă şi încă nu-mi găsisem un asociat.

Oricum, venise timpul s-o ştergem pînă nu se interesa cineva ce învîrteam pe acolo. Am dispărut cît mai discret posibil. În întunericul vegetal al oraşului, carcasa tancului era cel mai bun camuflaj. Şnur dormea mulţumit pe un morman de lucruri. Camera lui C.C., caravana, biblioteca - pentru săptămîna aceea îşi făcuse plinul.

– Ar trebui să ne pierdem într-un locşor curat, i s-a adresat Mîţig lui Cărbune de parcă s-ar fi aşteptat ca acesta să sară în sus zicînd că ştie pe cineva.

– Am cîţiva tipi, dar nu-s de încredere, s-a exprimat Cărbune într-un tîrziu.

Tancul înainta cu viteza la care ar fi zburat un melc dac-ar fi fost în stare de aşa ceva. Am mers pînă cînd Cărbune a strigat „Staţi!" Şi, atunci, am stat. Cred că trecusem deja în altă parte a oraşului, dar niente lumini. Nu vedeam nimic împrejur.

– Simt ceva, a zis Mîţig care adulmeca văzduhul.

N-am apucat să-i comunic părerea mea despre presimţirile lui pentru c-am mirosit parfumul inconfundabil al pulberii simbiotice. Un nor de mici particule se pregătea să se lase asupra noastră. M-am repezit şi-am securizat uşa. Cam asta e. Poate vă întrebaţi ce-i tot dau înainte cu pulberea asta. Dacă nu vă place, faceţi paşi, vin alţii la rînd.

10. Dar să vă mai zic de pulbere. Unii spuneau că aparuse din nimic. Se născuse de la sine; generaţie spontanee. Cu o zi înainte nu era, apoi bîntuia peste tot „ plutind imprevizibilă ca puricele la suprafaţa apei". Mîţig susţinea c-ar fi din cauza războiului, a sutelor, miilor, milioanelor de tancuri, proiectile, maşini, avioane, sprayuri pentru gîndaci, a freonului, dioxidului de carbon, a ţigărilor care distruseseră echilibrul materiei.

11. După cum spunea cineva: „Duşmanul nu doarme niciodată".

Deci, cum ziceam, situaţia era nasoală pe toată linia. Simbiotizarea dura cîteva ore. Mai mult decît mărturiseam c-aveam chef să rămîn prin locurile acelea. Cărbune strănută. Noroc! Să fie sănătos! Cică are sensibilitate la nas. Am profitat de întrerupere şi l-am cerut să ne arate faimoasa mîzgăliturâ a planului.

Cît timp s-a dus să moşmolească în străfundul bagajelor, ne-am pus să aruncăm un ochi pe fereastră. Afară se lumina de ziuă. Pulberea licărea, iar capul negru a lui Mîţig atrăgea parcă scăpărarea aceea stranie. Totul strălucea în jurul tancului. Am văzut o cultură de muşchi faghia, verde şi plină de idei, cum se unduia ca o dansatoare din buric. În beznă, ceva prindea formă umană. Cîţiva norocoşi prinşi de furtună îşi admirau în oglindă mutrele neschimbate încă. Natura bolborosea în jur ca într-un vis electronic - ferigile şi

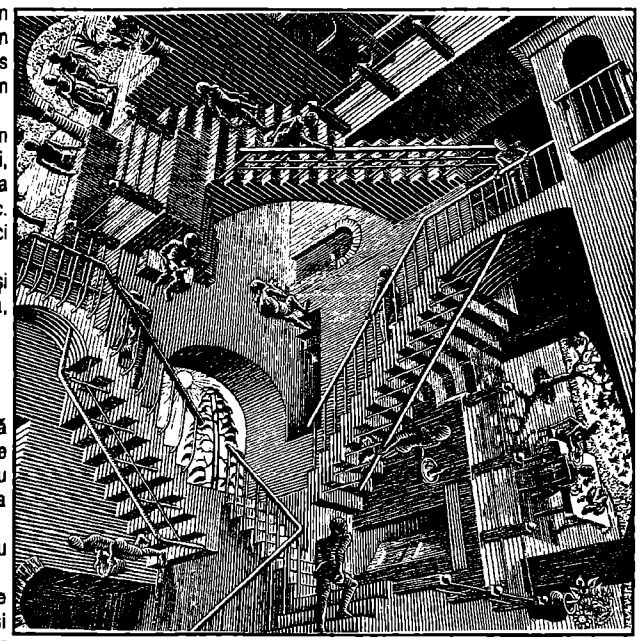

tot neamul lor filicatae, eusporangiatae, florile broaştei galbene-aurii, dediţeii solitari buni la curarisirea trupului, frunzele argintii cu două feţe, poamele aranjate prin fructiere se răzvrăteau şi-şi schimbau forma atinse de pulbere[10]. Blocurile nesecurizate năşteau avortoni de oameni şi plante. Mîţig îşi mîji ochii, de data asta ca două jumătăţi de pălării de floarea-soarelui.

Cărbune îi pasă lui Genga o foaie pe care nu părea să se afle ceva. PC-ul simbiotic se puse pe treabă şi ne afişă contururile încă incomplete ale unei hărţi.

– Ştiam c-o să meargă! exclamă Cărbune.

Ploaia de pulbere a durat atît cît să ni se urască închişi în tanc. Recompunerea hărţii mergea greu. Mîţig se înghesui într-un colţ şi încercă să adoarmă. Din cînd în cînd îşi încreţea nasul. Adulmeca, probabil, aroma îndepărtată a băşinilor. „Să fie!" mi-am zis.

M-am gîndit la moartea lui Brotac, la incendii, şi mi-am spus că afacerea n-a început prea bine. (Foaie verde şi-un dudău/ Şi-o să fie şi mai bine). Genga ţopăia cuplat la reţeaua lui favorită. Afişajul albăstrui ne anunţa că putem dormi în linişte cîteva ore.

– Ce rablă! mormăi Cărbune, şi-o trase pe dreapta.

Am adormit plini de încredere. Cînd ne-am trezit, tancul se clătina periculos, iar Genga chiţăia ceva prin sound-blaster. M-am repezit la vizor. Vedeam un deluşor de verzeala-zidurilor, licheni şi roze roşii. Pe undeva exista şi-un răsărit, în schimb lipseau norii. Părea o pictură cu jocuri neprevăzute de lumini în maniera lui Constable. Într-un colţ evolua mîneca argintie a unui costum simbiotic.

– Cine se plimbă pe timp de pulbere? strigă Mîţig.

Întrebarea era de 100 de puncte sau de 100 de bani.

– Pun pariu că-s tipii de la Frăţia Anasonului. Coama Roşie şi clanul, îşi dădu Cărbune cu părerea.

Nu i-am zis c-o nimerise pentru că-n dreptul unuia din vizoare apăru mutra suspomenitului C. R. Meşterea ceva la învelişul superior al tancului şi asta nu-mi plăcea. Dacă dădea o gaură, ne frigea pe toţi. M-am repezit şi-am pornit motorul. Era momentul să facem o mică plimbare.

Am luat-o din loc. Tancul hodorogea pe-un drum simbiotizat şi plin de viaţă. Înăuntru era fierbinte ca într-un samovar.

– Ce-aş mai băga o ventilaţie, spuse Cărbune nostalgic.

– Mucles, omulel îi întrerupse Mîţig care urmărea dacă mai rămăsese vreun Frate Anason agăţat de recolta noastră de mazăre. Sîntem curaţi, se pronunţă în cele din urmă.

Ne-am oprit şi-am aşteptat. Afară nici o mişcare. Pulberea se făcuse nevăzută. Vîntul mişca frunzele îmbulinate ca pălăriile-şarpelui. Din colţul cu bagaje se auzeau protestele lui Şnur - asurzitoare şi de neînţeles.

– Trebuie să-l predăm şi pe ăsta, îşi aminti Mîţig. Pînă nu ne dă foc la maşină.

Ideea nu era rea. Am căutat în buzunar biletul lui C.C. Dimineaţa trecuse prea repede. Ne grăbeam al naibii de tare şi Cărbune zicea că vrea să-i descărcăm lăzile. Nu mai avea nevoie de ele. Anasonii umblaseră toată noaptea după noi şi nu credeam c-o şterseseră încă la culcare[11]. Mai tîrziu a trebuit să degajăm una din şenilele tancului care nimerise într-o împletitură de plante. Totuşi, lucrurile mergeau bine. Eram singurii care aveam harta spre depozitul noului model de haine simbiotice, iar Cărbune ne fericea din cînd în cînd c-un zîmbet trainic ca alibiul unui hoţ de bănci deghizat în Moş Crăciun.

Trebuia să profităm de fiecare moment liber. În fond, Şnur nu era interesant decît ca monedă de schimb.

– Dacă punem mîna şi pe suta lui C.C. şi pe costumele lui Cărbune, am dat lovitura, îmi şopti Mîţig în timp ce inspecta împletitura de plante în care se afundase capătul şenilei.

Am găsit biletul lui C.C. printre alte o mie de lucruri. Hîrtia se umezise şi căpătase o tentă maronie. Am despăturit-o. Mîţig se uita peste umărul meu. Se holba degeaba, pentru că nu avea la ce. O coală goală şi murdară e tot o coală goală şi murdară. Nici un rînd, nimic. Virgină.

– Mucles, oamenii şopti Mîţig impresionat.

La una ca asta nu ne aşteptasem din partea lui C.C.

12. Cum ne trezisem cu Şnur pe cap, (dar nu pentru mult timp, se jurase Mîţig) l-am pus să ne ajute să mutăm preţioasele lăzi pe care Cărbune nu le scăpase din ochi tot timpul călătoriei. Era ceva cu ele. Pînă atunci, gaglul îşi păzise încărcătura de parcă ar fi fost carne din carnea lui. Mîţig îi sugerase să ne arate ce era înăuntru, dar tipul se făcuse că nu pricepe.

– Nu-i mare lucru. Nişte sticluţe pentru un prieten. M-a rugat să le las la un depozit. La întoarcere s-ar putea să ne fie de folos. Amicul o să le ia de-aici pînă să dăm colţul.

Depozitul era o şandrama metalică, blindată, însă, împotriva pulberii. De-o vedeai, n-ai fi dat doi bani pe ea. Am descărcat cît am putut mai repede. Am aruncat cutiile unele peste altele. Locul ăla nu-mi făcea bine la sănătate. Fostul drum dispăruse o dată cu furtuna simbiotică. Pe el se dezvoltaseră tot felul de ierburi cu frunze lungi şi tăioase. Nu se înainta prea uşor. În plus, n-aveam chef de cîţiva isteţi care să ne dea tîrcoale cocoţaţi pe maşinile lor rapide.

Între timp Genga terminase harta. Asta era bine. Şnur rămăsese tot cu noi; asta era rău. Pulberea nu se vedea pe nicăieri. De cînd plecasem de la ultimul popas unde lăsasem lăzile, Cărbune plesnea de veselie. Îi urmăream cum se umfla în sine.

– Pulberea asta nu-l chiar aşa o pacoste, spuse Cărbune într-un tîrziu, fixînd harta lui Genga. Încet, cu mişcări calculate, luă hîrtia şi-o împături în patru pînă ajunse un petic alb de mărimea unei bancnote de acelea numite măicuţe. Aşa, strînsă, harta îmi amintea neplăcut de biletul nescris, dat de C.C.

– Dacă n-ar fi fost acest nisip, nu s-ar fi terminat războiul, dar eu zic că mai bine fără pulbere, replică Mîţig. Încă mai păstra vechi resentimente vis-à-vis de experimentul care-l transformase într-o plantă de lutru de dol pe doi. Mai tîrziu aflasem că fusese ceva în legătură cu alte încercări de perfecţionare a hainelor simbiotice.

Cărbune clătină din cap. Ştia el ce ştia. Probabil că afacerea cu pulberea îl îmbogăţise. Şnur moşmondea în

spatele bagajelor rămase. Mîţig îl ura şi-l dădăcea în acelaşi timp. Cel mai des îl lăsa să-şi desfăşoare talentele în linişte.

M-am dus să mă asigur că n-avea de gînd să dea foc tancului sau cam aşa ceva.

L-am găsit încolăcit într-un culcuş improvizat din nişte haine cenuşii. Cum nu erau nici ale mele, nici ale lui Mîţig, l-am lăsat în pace. Probabil că le găsise în lăzile lui Cărbune. Atîta pagubă. De ce naibii ne-o fi zis că transporta sticle?

Acum aveam harta, dar pentru noi rămînea indescifrabilă. Semăna mai mult cu modelul în carouri de pe un tartan. Ne uitam la ea şi nu ne dumiream.

– Cunosc locul, ne linişti Cărbune. E undeva lîngă un parc.

– Undeva... unde mai precis? se interesă Mîţig.

Cărbune strălucea ca o lună plină. Era bine dispus şi n-avea motive. Veselia îradia din el în toate direcţiile.

– Nu mi se pare oportun să ştiţi şi voi.

O dată cu dispoziţia îşi schimbase şi limbajul. Mîţig mormăi ceva şi se uită spre mine. Nu i-am prins mişcarea, dar Cărbune icni şi se plie de la mijloc. Am cuplat tancul la comenzile lui Genga. Cărbune încercă să-şi extragă arma din haină, dar nu reuşi. Îşi holbase ochii şi nu mai era aşa de încîntat. Podeaua rece, metalică, îi dădea frisoane.

– Ce-i băieţi? spuse gîfîind şi încercînd să se pună pe picioare.

Şnur se ţîşe de după geantă şi ne privea plin de speranţă. Îşi zicea că probabil, ne hîrjoneam cu unchiul Cărbune.

– Dacă vii aici..., îl ameninţă Mîţig, şi Şnur se retrase dezamăgit în colţul lui.

Cărbune icni pentru a doua oară. Un sughiţ mic şi înspăimîntat. Azi lucrurile nu-l mergeau prea bine.

– Ascultă, omule, îl luă Mîţig cu binişorul. Acelaşi ton îl folosise cînd discutase c-un fost coleg de breaslă, şofer pe-un marfar lung cît juma' de oraş.

– Ascultă omule, noi te-am luat pe gratis şi pe încredere. N-am văzut nici măcar umbra unei nenorocite de bancnote. Cred că merităm s-auzim unde-i ascunsă marfa. Doar te-am păzit, ţi-am cărat prăpăditele de lăzi etc.

Elocvenţa lui Mîţig n-avea limite. L-am lăsat pe Cărbune să se ridice în picioare.

– Sigur, băieţi, vă spun, se grăbi el clătinîndu-se de parcă avea probleme de adaptare la poziţia bipedă.

Ne-a dat o adresă care era, într-adevăr, undeva pe lîngă un parc. Mai exista posibilitatea ca informaţia să fie falsă, totuşi. Cărbune mai avea nevoie de noi[12] Mîţig se liniştise, îşi reluase locul şi-şi şlefuia calm unghiile. Şnur ne urmărea dezamăgit de după balotul lui.

– Costumele astea reprezintă o mulţime de bani, spuse Cărbune visător. Mai mult decît au barosanii din capitală. Mai mult decît a existat vreodată în păcătoasa asta de ţară. În plus, ele sînt cheia civilizaţiei noastre, aşa nenorocită cum e.

Lui Cărbune îi venise inima la loc şi-şi exprima ultimele panseuri la adresa noastră. Nu l-am mai ascultat şi m-am dus să văd ce mai e pe-afară. Ne îndreptam spre locul de care ne vorbise Cărbune. Tipul ne zisese să mai aşteptăm. Nu aveam idee de ce, dar amicul nu prea se grăbea să-şi ia în primire averea.

Tancul se tîra la fel de încet. Mîţig ciuli urechile. Ceva îi atrăsese atenţia. Motorul hurula, Cărbune vorbea tare. O arătare înăpăiată trecu prin dreptul ferestrei. Cărbune se întrerupse. Şnur îşi părăsi culcuşul. Mîţig privi în sus. Nimeni nu stătea degeaba. Dar nu asta ne durea pe noi. Problema era că Anasonii veniseră din nou să ne facă o vizită.

13. Fraţii Anasoni ne înconjuraseră. Tancul se ciocnise violent de-un balot răsărit în mijlocul drumului. Peste cîteva clipe ne culegeam cu greu, de afară se auzeau zgomote diferite şi vîjîitul unui motor. Pereţii tremurau, tipii vroiau din nou să dea o gaură. Nici nu mi-am terminat bine gîndul şi-n interior se răspîndi un miros înţepător. Ne gazau. Trebuia să ieşim din bîrlog. O dată avuseserăm nişte măşti de gaze (pe atunci mai erau la modă), dar le aruncasem de mult.

Mîţig a deschis chepengul şi-a ţîşnit afară. Auzeam împuşcături. Am înhăţat o armă şi l-am urmat. Am început să trag la întîmplare. Vegetaţia bogată mă ajuta să nu mă nimerească din prima.

Am sărit de pe tanc şi ne-am ascuns după o stivă de lemn lăsată în părăsire la marginea drumului. Cărbune nu apăruse şi asta mă îngrijora. Amicul păstrase harta şi dacă-l prindeau ne puteam lua adio de la ea.

Se pare că Perucă, sau Coamă Roşie îşi schimbase hainele şi purta acum un costum de culoarea gălbenuşului, larg şi strîmb, care fîlfîia în jurul lui de parcă ar fi fost pus la uscat. Răpăiala continua. Aşchiile zburau în toate părţile şi nici măcar nu cădeau prea departe de trunchiurile tăiate cu grijă şi rînduite în piramidă. Din întîmplare, găsisem un refugiu ideal. Aş fi vrut să arunc un ochi la ce se întîmpla în jurul tancului, dar dacă nu vroiam să rămîn fără el, era bine să mă abţin. Din cînd în cînd, mai trăgeam şi noi, dar fără prea multă convingere.

– Ce ne facem? L-am întrebat pe Mîţig care de abia îşi trăgea sufletul.

Numai atunci m-am prins de ce-şi ţinea braţul drept încovrigat la piept. Pe mînecă i se vedea o pată ca un nasture roşu de producţie artizanală. Îl loviseră cînd ţîşnise din tanc. Parcă îl auzisem înjurînd încet şi trist.

M-am tras mai aproape:

– Te doare? l-am întrebat.

– Numai cînd rîd! mi-a dat răspunsul cunoscut.

– Avem de ce să rîdem?

– Harta a rămas la Cărbune, a şoptit.

Ochii i-au fluturat o clipă deasupra mea. Avea dreptate; pierderea hărţii era o nenorocire mai mare, chiar mai mare decît rana lui şi decît căutarea iminentă a lui Cărbune.

– De ce n-o fi vrut să ne-o dea în păstrare? l-am auzit murmurînd ca pentru sine.

Am avut şi eu un gînd asemănător. Împuşcăturile se auzeau atît de aproape încît păreau să pornească din lemnele de care ne sprijineam. Tipil ochiseră că nu reacţionam şi prinseseră curaj. L-am luat pe Mîţig şi am şters-o. Alergam cu spinările aplecate de parcă am fi făcut închinăciuni unei zeităţi a ghinionului. Ne-am oprit numai cînd am găsit o văgăună suficient de dosnică, întunecoasă şi murdară. Ne-am ascuns şi-am aşteptat. Cîţiva Anasoni au trecut în goană pe lîngă noi strigînd ceva. L-am văzut şi pe Coamă Roşie. A rămas cîteva clipe în aproplerea noastră adulmecînd în jur. Profilul lui cel ascuţit a părut să i se lungească şi mai mult pe fundalul cerului albastru.

14. Acesta ar fi fost sfîrşitul dacă noaptea nu ne-am fi întors la ţanc. N-aveam nicl un motiv să ne ducem acolo atît de repede. Era posibil ca Fraţii Anasoni să fi lăsat pe cineva să ne pîndească. S-a dovedit că nu fusese deloc aşa. De fapt, renunţaseră să ne mai urmărească. Îl aveau pe Cărbune, aveau harta şi se simţeau tari pe poziţie.

La tanc am dat de Şnur cocoţat în vîrful unui copac şi ascuns bine între frunze.

– Cărbune... paci ne-a anunţat cum ne-a văzut.

Am dat din cap. Da. Îl şi vedeam pe amicul nostru făcut felluţe, tranşat şi deposedat de vesella care-l stăpînise toată dimineaţa. Buna lui dispoziţie trăsese a rău. L-am luat şi pe Şnur şi-am pornit la întîmplare prin întuneric.

– Să mergem la depozit, a zis Şnur enunţînd, fără să ştie, una din expresiile rămase celebre din acel sfîrşit de secol.

Am schimbat direcţia. Într-adevăr, acela era singurul loc unde ne puteam duce. Nu mă gîndeam decît la rana lui Mîţig de parcă nici n-ar mai fi existat altceva. Nu-mi mai era de hartă, de Cărbune şi de cei 100 de bani, datorie pe care C.C. n-avea să ne-o mai plătească niciodată. Mă mai temeam de ceva, şi anume, de pulbere. O şi vedeam apărînd de după vreun colţ, muşcînd din celulele noastre şi amestecîndu-le.

Depozitul nu fusese golit şi asta era curios. Cărbune ne spusese că amicul lui va veni imediat să ridice coletele. Dar despre morţi numai bine, n-aş fi vrut să fiu în pielea lui cînd Anasonii încercau să-i smulgă secretul hărţii. L-am sprijinit pe Mîţig de-un perete. Fericit şi foarte viol, Şnur începuse să adulmece prin încăpere.

– Ştii ce cred eu? mă întrebă Mîţig după ce se aşeză mai bine. Cărbune ăsta ne-a tras pe sfoară. Brotac n-avea nicl un motiv să ne ceară să-l ajutăm. Şi, apoi, de ce să-ţi dea ţie ceva după ce te-a înfundat odată? Avea legăturile lui.

Cu alte cuvinte, înţelepciunea vorbea prin gura lui Mîţig.

– Dacă Brotac şi Cărbune ne-au fralerit n-o să aflăm niciodată, i-am spus plin de regret şi m-am ridicat să caut o pătură.

Noaptea aceea se arăta rece.

Lăzile lui Cărbune nu erau prea grele. La mărimea lor ar fi trebuit să atîrne cît stînca Gibraltarului pusă pe cîntar. L-am chemat şi pe Şnur şi împreună am forţat capacul uneia dintre ele. Puştiul avea mai multă forţă decît aş fi crezut. Mîţig se apropie să vadă ce facem.

– Acum cel puţin o să aflăm ce ne ascundea tipul, zise.

Capacul scîrţîi ca o poartă de castel bîntuit de fantome. Cărbune ne dusese, şi încă rău de tot (sau bine de tot?). Avusese nevoie de un mijloc de transport pentru comoara lui şi de nişte fraieri destul de mari ca să creadă povestea cu harta. Înăuntrul lăzii se aflau împachetate cu grijă, straturi întregi de costume şi, dacă aş fi zis că erau tocmai hăinuţele anti-simb nu m-aş fi înşelat prea mult. Mintea îmi funcţiona sprintenă, ca un ceas cu baterie ce suna ora fixată.

– Ca să vezi! Costumele au fost tot timpul cu noi, spuse Şnur regăsindu-şi vechea coerenţă.

– Mucles, omule! murmură şi Mîţig impresionat.

Povestea cu harta trebuia doar să ne prostească şi să ne facă să-i cărăm marfa. Tipii se agitau atîta în jurul peticului acela de hîrtie, încît pînă şi Fraţii Anasoni se lăsaseră păcăliţi. De fapt, costumele fuseseră livrate înainte ca Brotac să ia legătura cu mine. Mîţig avusese dreptate. Brotac nu mi-ar fi vîndut un pont mai ca lumea. Dar şi el se arsese. Zvonul pe care-l lansase i se întorsese împotrivă, Anasonii se mişcaseră prea repede şi-l prinseseră înainte să apuce să dispară.

Am despăturit costumele unul cîte unul. Cărbune ne angajase pe post de momeală pentru Anasoni. La un moment dat ar fi dispărut şi ni i-ar fi lăsat pe cap. Hainele erau noi, colorate şi croite după ultima modă. Mă gîndeam la Cărbune. Îl vedeam stînd liniştit în bîrlogul Frăţiei, gata să-i ajute să descifreze harta, pîndind clipa în care o să reuşească s-o şteargă şi crezînd că i-a dus pe toţi. Apoi Coamă Roşie, cu mutra lui de teatru sigur c-a dat lovitura, în timp ce noi stăteam în depozit şi probam scutecele acelea simbiotice, ultrarezistente. O avere. Era într-adevăr prea mult. Undeva, pe afară, luna se ridică pe cer ca o roată a norocului.

15. Cine vrea o cadă din aur masiv cu motive rococo, cine îşi doreşte un pat din bancnote de 1.000.000, cine n-are noroc şi se crede părăsit, să-l cheme pe F.M. care rezolvă toate necazurile.

12. Nici acum nu înţeleg cum ne-a dus atît de bine. Gîndul la miliardele care ne aşteptau ne pusese mintea pe liber.

COSTI GURGU, acest necunoscut...

În *Almanahul Anticipaţia 1994,* Ionuţ Bănuţă avea un articol despre curentele noi în SF-ul românesc şi autorii apăruţi după '89. Un lucru interesant, care subliniază dinamismul SF-ului postdecembrist: am găsit în lista „potenţialilor viitori autori" pe Sebastian A. Corn şi Costi Gurgu. Adică personajele care au cîştigat, la sfîrşitul aceluiaşi an, '94, premiile pentru roman la concursul organizat de editura NEMIRA. Şi care şi-au împărţit frăţeşte locul I în topul preferinţelor cititorilor JSF ...

Iată deci cum, într-un an, se poate ajunge din poziţia de personaj evasianonim în personalitate ...

Sigur, meritul autorilor respectivi constă în talent şi muncă, în prolificitate şi calitate. În profesionalism.

Costi Gurgu reprezintă, deja, o figură interesantă a fandomului. Absolvent al Facultăţii de Drept, ar fi trebuit, ca şi alţi juriştii literaţi din ţara noastră, să se îndrepte spre un alt gen al beletristicii. Totuşi, a ales SF-ul.

De ce? Nu numai pentru că a frecventat diferite cenacluri şi a fost „infestat" de virusul SF-ului de timpuriu, ci şi pentru că are o imaginaţie specifică. Prin intermediul acesteia, înlocuieşte formaţia tehnică necesară hard-SF-ului cu capacitatea de a crea lumi aparte, bizare şi convingătoare, în acelaşi timp. Ciclul *Corozivnilor,* care descrie o istorie viitoare a României, ne introduce în universul interesant al clanului Lemnete, demonstrînd o înclinaţie aparte pentru lumea vegetală. Pe care o extrapolează foarte original în *Minunata Caoara,* o poveste de dragoste sensibilă şi plină de sentiment într-un mediu non-uman.

Una dintre caracteristicile de bază ale lui Costi Gurgu constă în capacitatea de a prezenta entităţi neumane, dar convingătoare şi pline de logică. Personajele lui, de o bizarerie ieşită din comun, sînt atît de coerente, încît ciudăţenia lor nu iese în evidenţă, se încadrează într-un mecanism complex, dar complet, care poate fi acceptat cu uşurinţă de cititor.

Aceleaşi reguli aparte, dar bine legate, constituind un întreg, reglează mecanismul desfăşurării romanului său, *Reţetarium,* o îmbinare de insolit, umor, grotesc şi ingeniozitate.

Arma principală a lui Costi Gurgu rămîne imaginaţia. Inventează cu o uşurinţă surprinzătoare şi-i capabil să vină cu nonşalanţă tiparele antropomorfiste în care ne încăpăţînăm să rămînem mulţi dintre noi.

Într-un timp relativ scurt, Costi Gurgu a reuşit să creeze un volum surprinzător de mare de scrieri. De calitate, de valoare. Valoare recunoscută nu numai prin numeroase premii, ci de judecătorul absolut al fiecărui autor: cititorii. Aprecierea de care se bucură în rîndurile fanilor reprezintă garanţia că textele lui plac, sînt citite şi li se recunoaşte valoarea.

Avînd în vedere vîrsta individului, aşteptăm lucruri mari de la el. Pentru că deţine reţeta succesului. Din moment ce-a fost în stare să scrie un *Reţetarium* ...

LIVIU RADU

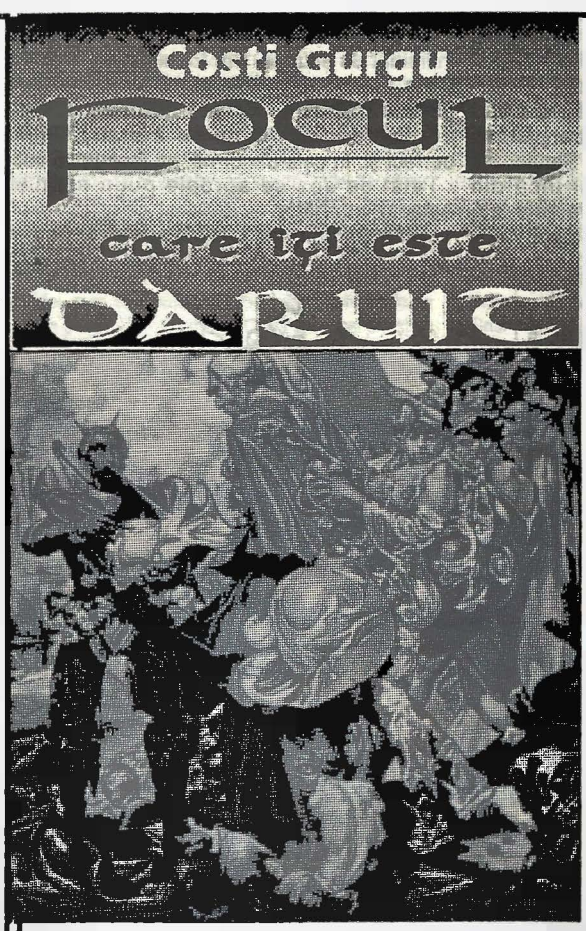

Jurnalul S.F.

În ziua dinaintea hotărîrii, dimineaţa a fost una obişnuită. Zeul se întorsese din zborul matinal şi umplea deja satul de cîntec. Tatăl de Sus îl aştepta în faţa casei cu fratele mai mic, pentru a-i duce în pădure să-l înveţe vînătoarea de maluci printre trunchiurile putrezite. Lui nu-i plăcea să facă asta, dar înţelesese că era una dintre îndatoririle taţilor, printre multe altele care asigurau subzistenţa familiei.

Tatăl de Jos lucra deja în grădina din liziera pădurii. Asta da muncă. Grea, dar frumoasă şi plină de satisfacţii. Te întorceai acasă cu corpul frînt, însă cu sufletul uşurat de povara zilnică a vieţii. Uualuu spera să fie şi el într-o bună zi tot un Tată de Jos.

Aerul din acea dimineaţă i se păru încărcat, iar gopii satului prea zgomotoşi, acoperind ariile Zeului. Cum însăşi muzica îndemna simţurile spre activitate, spre descătuşare de energii, nu avu nimic împotrivă să se grăbească. Totuşi, ca niciodată, atmosfera matinală îl nemulţumi, lucru care, de altfel, îi şi trezi nedumerirea, dar fusese, probabil, şi unul din motivele nebănuite care impulsionaseră hotărîrea de a doua zi.

Cu cozile-pelerină strînse în jurul mijlocului pentru a nu-i stînjeni, intrară în pădure în căutarea zonelor cu copaci prăbuşiţi. Malucii formau adevărate comunităţi în trunchiurile putrezite, năpădite de muşchi şi ciuperci, şi acoperite cu vegetaţia luxuriantă. În asta consta şi periculozitatea căutării lor: dacă le observai prea tîrziu şi cădeai într-o ambuscadă, animalele erau atît de iuţi, încît rareori reuşeai să scapi. Vînătoarea de maluci se deprindea în timp, după multă practică, cu multe muşcături şi zgîrieturi. Vînătorii versaţi aveau un simţ special, era aproape ca mirosul, dar mai degrabă o senzaţie de miros. Ei, pur şi simplu, simţeau apropierea unei astfel de comunităţi care, pentru nişte novici, rămînea ascunsă pînă în momentul în care călcau în ea. Tatăl de Sus al lui Uualuu era unul dintre vînătorii cei mai experimentaţi din sat şi, de aceea, ştiu să ocolească cu grijă, de departe, prima comunitate, întrucît „o mirosise" ca fiind prea mare pentru doar trei gopi. În schimb, a doua, la o oră de mers, avea doar cîteva exemplare care probabil că se stabiliseră acolo de curînd. Apropiindu-se, le explicase că malucii n-au practic nici un duşman natural, motiv pentru care erau foarte neatenţi, cu auzul şi mirosul slabe, fără un sistem de apărare organizat. Aşa încît, oricine putea ajunge chiar în mijlocul comunităţii fără a fi oprit.

Pînda şi asaltul au fost cele obişnuite, pe care le repetau de mult timp, iar lupta propriu-zisă s-a terminat repede. Nu fuseseră decît două grupuri a cîte patru exemplare. Lupta a fost, probabil, un alt motiv care l-a determinat a doua zi să ia hotărîrea. Uualuu găsise într-un trunchi, frecînd o coardă de copac prin gaura unei bucăţi de lemn, o malucă ce, contrar obiceiului, nu ieşise la luptă, ci se ascunsese. Gopul despicase imediat trunchiul, scoţînd femela la lumină, şi ridicase secera deasupra capului, dar cîteva secunde ezită. Blana lucioasă a animalului se înfiorase, ochii i se măriseră înspăimîntaţi şi scotea încontinuu nişte sunete foarte înalte. În cele din urmă, Uualuu cedă şi lovi scurt, cît mai eficient, pentru a nu-i pricinui suferinţe inutile.

„Dar dacă gîndesc şi ei, Tată de Sus?" îl întrebase pe drumul de întoarcere. „N-am mai auzit de aşa ceva. Ce prostii poţi să spui, Uualuu. Ei reprezintă hrana noastră şi aşa a fost de cînd mă ştiu eu, şi aşa m-a învăţat şi Tatăl meu de Sus, vorbind de el, de Tatăl lui de Sus şi despre tot neamul de cînd s-a mutat aici. Toţi au vînat maluci şi i-au mîncat, şi nimeni nu şi-a pus o astfel de problemă." Răspunsul nu l-a mulţumit pe tînărul gop şi, din acea zi, n-a mai mîncat niciodată carne de maluc.

În drum spre sat, în plină pădure, la mare distanţă de orice comunitate, au căzut într-o capcană. Animalele apăreau de peste tot, lansîndu-se cu înverşunare în valuri de asalt. Au fost nevoiţi să-şi abandoneze prada şi să fugă pentru a scăpa cu viaţă. Tatăl de Sus le-a asigurat retragerea alegîndu-se cu mai multe răni. Ajunşi în sat l-au pansat cu scoarţă de şuar şi iarbă galbenă, dar infecţia s-a generalizat rapid şi, pe parcursul aceleiaşi zile, a murit în chinuri. Povestea ambuscadei a zguduit satul, întrucît era bine ştiut că malucii nu atacă niciodată în pădure, şi niciodată din proprie iniţiativă, ci numai în apărarea comunităţilor din zonele cu copaci prăbuşiţi. Era pentru prima oară şi era alarmant, dar nimeni nu s-a întrebat cum de-i aşteptaseră acolo, tăindu-le calea de întors acasă. Abia mai tîrziu Uualuu a descoperit în peregrinările sale prin pădure că malucii învăţaseră să comunice la distanţă, prin intermediul corzii de copac frecate prin gaura unui lemn. Nu-şi explicase care e exact modul de comunicare, convins că e un soi de

magie.

În seara aceleiași zile, preoții satului i-au luat Tatăl de Sus la ritualul Morții. L-au curățat de blană și de piele, l-au tăiat și l-au pisat pînă s-a transformat într-o pastă gălbuie. Focul Satului s-a făcut conform obiceiului încă din timpul zilei, pentru a goni ființele rele ale pădurii, ce ar fi vrut să se servească cu o bucățică din mort, iar fiii lui și Tatăl de jos l-au vegheat, pentru a nu dispare nimic de pe masa de operație a preoților. Toată după-amiaza, Eteralul, Zeul Satului, a cîntat o muzică monotonă, obsedantă, înconjurîndu-și șuarul, copacul-sfînt, cu o perdea de mîzgă mirosind a flori putrezite.

La căderea întunericului întreaga populație a satului s-a strîns ca de obicei în jurul copacului-sfînt, la Foc. Preoții au așteptat pînă cînd toți gopii și-au ocupat locurile, moment în care Zeul a început o melodie neagră, înspăimîntîndu-și ascultătorii, pentru că oricine știa că-i muzica morții care vine să-și ia noul slujitor. Pe nesimțite, linia melodică s-a simplificat și s-a luminat, aducînd peste săteni o ploaie cu lacrimi de aur pentru a le spăla inimile de tristețe. În hohotele și gemetele asistenței, preoții s-au apropiat cu recipientul conținînd pasta defunctului și au uns șuarul pînă aproape de coroana stufoasă. Seara a fost mai scurtă decît în mod normal, așa încît, destul de devreme, s-au întors toți pe la casele lor, cu sufletele ușurate de durerea morții, pregătiți să-și reia viața. Uualuu a fost profund mișcat cît de eficient a lucrat Zeul, scăpîndu-l de povara suferinței, și probabil că ăsta a fost un alt motiv în luarea hotărîrii.

♦♦♦

Era o dimineață mai puțin obișnuită. Zorii deja rozalii, își scoseseră mustățile peste orizont. În sat era liniște, Eteralul fiind încă plecat în zborul matinal. Uualuu ieși din casă și se întinse. Merse în piața satului. Își înfoie coada-pelerină peste cap pentru a se proteja de stropii reci de rouă care se scurgeau într-o ploaie fină de pe frunzele copacilor. Privi cerul. Nici urmă de Zeu. Socotind că mai are timp pînă la întoarcerea lui, se îndreptă spre grădina familiei. Tatăl de Jos lucra pămîntul cu îndîrjire, aproape cu furie. Nu mai văzuse niciodată la el atîta înverșunare, cum n-o mai văzuse niciodată pe Mama pierzînd o dimineață, cînd treburi urgente o alergau zilnic. Stătea pur și simplu și-l privea pe Tatăl de Jos. Se opri nehotărît la marginea luminișului, Mama scîncea ușor ca un copil. Nu mai fusese martorul nici unei descărcări individuale de durere. Învățase că în particular trebuie să-și controleze sentimentele. Doar la Foc, seara, putînd să și le împărtășească celorlalți. Nu știa de ce, dar scena celor doi părinți îl răscolea adînc, scoțîndu-i durerea la suprafață. Problema sa i se părea minoră, prin comparație.

– Uualuu, ce-i cu tine!? exclamă Tatăl de Jos.

Ridică privirea vinovat, deși nu-și explica pentru ce, și pătrunse în luminiș.

– Ce se întîmplă cu voi?

– Fiule, sînt lucruri care nu se pot explica. Ai să le înțelegi mai tîrziu, cînd vei avea familia ta. Dar nu cred că ăsta-i motivul pentru care ai venit!

– Azi noapte am avut un vis, începu puțin intimidat de situație. Era tot satul la Foc și Zeul cînta ca de obicei. O seară ca oricare alta, pînă în momentul în care eu m-am ridicat și am început să-l îngîn pe Eteral. Îl imitam perfect și, în cele din urmă, ați început și voi.

Tatăl de Jos se apropie puțin neliniștit. Aștepta întrebător.

– Ei bine, cred că asta trebuie să fac eu - să cînt. Am simțit imboldul ăsta de foarte mult timp, dar nu mi l-am putut explica. Știu sigur acum ce vreau. Vreau să stau alături de Eteral și să cîntăm împreună.

Desen de Adrian Vlăsceanu

– Uualuu, îl luă de după umeri Tatăl și-l forță să se așeze între el și Mamă, s-ar putea să nu fie decizia cea mai bună. În plus, din cîntat n-o să poți întreține familia.

– Atunci nu cred că vreau să am o familie.

– Băiete, ce prostie!

– Bine, o să am o familie. Nici nu va trebui să cînt toată ziua. Asta face Zeul. Eu voi munci așa cum faci tu, iar seara cînd nici tu nu lucrezi, voi cînta.

– Trebuie să-ți povestesc ceva. Acum mulți ani, lîngă lacul din inima pădurii era un alt sat. Tu nu existai pe atunci, iar eu eram încă un copil. Era un sat de pădure, obișnuit, numai că Zeul lor era unul din cei mai iscusiți Eterali. Veneau gopi din alte sate să-l asculte. Chiar Tatăl meu de Jos m-a dus o dată. Într-o bună zi, unui gop din acea comunitate i-a murit atît consoarta cît și partea de Jos a familiei, mîncați de furnicile roșii, care știi că fac ravagii în pădure. Norocul nostru e că sîntem oarecum la cîmpie, unde ele se aventurează mai greu. Gopul respectiv a umblat atunci ca nebun prin pădure și n-a mai reușit să ajungă seara la Foc, pentru Ritualul Morții. Astfel, n-a avut parte de alinarea Zeului. Sufletul său a rămas aprins de ură și durere, și nu-și mai putea găsi liniștea decît în plimbările sale prin pădure. La puțin timp de la nenorocire, întors acasă cu o pradă grasă de maluci, chiar în miez de zi, a rămas în sat contrar obiceiului, să-i jupoaie și să-i prepare pentru iamă. Numai că, după cîteva ore, furia și durerea i s-au urcat la cap nemaisuportînd muzica veselă și optimistă a Zeului, care înviora satul și-l îmbia la muncă. Atunci a început să arunce cu pietre în el. Ceilalți săteni nu și-au dat seama pe loc ce se întîmplă, iar Eteralul n-a reacționat, fiind pentru prima oară confruntat cu o manifestare ostilă. Gopul era însă vînător și, avînd mîna sigură, a reușit chiar din primele lovituri să-l nimerească. Așa că, înainte să intervină cineva, Zeul căzuse la rădăcina șuarului, agonizînd. Cîteva secunde mai tîrziu și-a deschis larg aripile și a murit. Era pentru prima oară cînd se întîmpla așa ceva. N-au știut cum să-l pedepsească pe vinovat, care a căzut, oricum, două zile mai tîrziu, într-o ambuscadă a malucilor. Cert e, însă, că nici un alt Zeu n-a mai venit în acel loc, unde de atunci n-a mai cîntat nimeni și, fără nici o explicație, satul a decăzut treptat, pînă cînd s-a stins cu totul. Cred, deci, că ar fi bine să te gîndești de zece ori la consecințe, înainte să faci ceva nesăbuit. Poate încercarea ta va fi piatra aruncată în Zeul nostru. În plus, tu nici nu știi ce-i aia muzică. N-ai nici cea mai mică idee.

Uualuu simți că e un rost în cele spuse de Tatăl de Jos. Cugetă îndelung și, într-un final, plecă singur în pădure, spre Munții Negri, socotind că acolo va putea învăța să cînte fără să-l supere pe Zeu. Nu știa prea sigur cum o s-o facă, dar era convins că, în cele din urmă, va găsi soluția cea mai bună.

A doua zi dimineață, familia sa descoperi că fugise. Îl căutară o vreme prin împrejurimi, dar nu reușiră să-i dea de urmă.

♦♦♦

Dimineața era limpede și luminoasă deși soarele nu adulmeca încă orizontul. Aerul răcoros se umplea de miresmele șuarilor și ale florilor sălbatice de pădure. Pădurea își adormea tainic ființele nopții, oferindu-și un răgaz pentru colorata viață de zi.

Zeul se întinse adulmecînd cu plăcere. Privi ocrotitor ulița principală a satului. Umedă, bordată cu verdele curților mărginașe, nu prea lată, topindu-se brusc în liziera înflorită a pădurii. Ulița se continua și în partea opusă, pînă în rîu, prelungindu-și existența prin podețul din lemn și drumeagul șerpuit de pe celălalt mal.

Tăcerea veghea încă satul scufundat în aura somnului. Zeul se căță încet, fără zgomot, pînă în vîrful copacului-sacru, șuarul ocrotitor al tribului, și se mai întinse încă o dată, dezmorțindu-și trupul adormit. Prinse a culege de pe crengile apropiate, frunze cît mai grase și zemoase, pe care le mestecă îndelung, scuipînd resturile. Treptat, corpul alb-străveziu se coloră într-un verde pal, înlăuntrul său părînd capturați nori învîrtejiți. Își destinse aripile și așteptă. Un fluid verde începu să-i curgă prin oasele subțiri ale membrelor acoperite de pielea transparentă. Săltă ușor de

pe cracă şi, la un moment dat, se desprinse de copac, înălţîndu-se ca un balon. În foarte scurt timp nu mai avu nevoie decît să-şi deschidă larg aripile membranoase şi să-şi direcţioneze înălţarea, purtat pe curenţii de aer.

Satul rămase o pată mică, haşurată de uliţe, pe un fond verde aprins, imens covor de verdeaţă, topit în multe locuri de râuri şi lacuri, ca de lavă albastră. Îi zări şi pe ceilalţi Eterali înălţîndu-se străvezii, irigaţi de o circulaţie verde, cu bule mari răsucite, uşor verzui, umflîndu-le abdomenul şi pleptul, mişcînd insesizabil din aripi, frumuseţi stranii, zmee înălţate de copiii pămîntului, îndreptîndu-se fragile spre aceeaşi ţintă.

Depăşi primul strat de nori şi se alătură mulţimii strălucitoare ce aştepta în cea mai deplină tăcere. Numai vîntul şuiera sălbatic încercînd să-i smulgă din poziţii, păstrarea echilibrului părînd imposibilă, ireală, nebunească pentru fragilitatea lor. Toate privirile erau aţintite spre locul de unde trebuia să răsară soarele. Deasupra lor, ascuns de un ultim strat de nori, albastrul închis al cerului, hău fără fund aşezat într-o poziţie nefirească.

O dungă de aur strînse linia îndepărtată a orizontului. Ca la un semn, într-un sincron perfect, vocile Zeilor explodară violent într-o notă triumfală, insuportabilă pentru orice fiinţă pămînteană. Parcă aşteptînd semnalul lor, dunga de aur se întinse într-un halou care dărui culoare pămîntului adormit şi înconjură corul celest. Melodia se înălţă puternică, victorioasă, cîntînd gloria Dimineţii şi a Vieţii, a Soarelui şi a Cerului, a Pămîntului şi a Apelor, spărgînd în fîşii biciuitoare atacul vîntos. Cîntecul, prin puterea lui devastatoare, insuportabilă pentru urechea unui gop, ar fi putut distruge un sat în cîteva secunde. De aceea era destinat numai triumfului Existenţei.

Cînd cercul perfect al soarelui răsări complet deasupra orizontului împrăştiind flăcările luminii şi splendorii peste lume, o ultimă notă vibră lichefiind aerul, în timp ce ochii Zeilor fixau globul incandescent, înroşindu-se la rîndul lor şi umflîndu-se.

În momentul în care nota se stinse, Eteralii începură să cadă precum pietroaiele, cu corpul revenind la transparenţa iniţială. Sub primul strat de nori îşi destinseră iar aripile, strecurîndu-se cu eleganţă prin faldurile vîntului, fiecare spre tribul său. Apropiindu-se, observă fiinţele mărunte ale comunităţii mişcîndu-se deja pe uliţe. Planã maiestuos deasupra colibelor din lemn, cu acoperişuri din frunze, şi se aşeză pe ramura obişnuită, şlefuită de ghearele lui, sclipind sidefiu în lumina crudă a dimineţii.

Îşi acordă cîteva minute de răgaz, după care scoase primele note. Plăcute, duioase, optimiste. Pentru fiinţele sensibile ale muritorilor, pentru sufletul lor tînjind după frumuseţe, pentru spiritul vesel şi muncitor al gopilor.

Începuse o nouă zi.

În ziua aceea, Mama familiei se îngrijea de casă. Uualuu străbătu curtea şi intră în încăperea centrală a căminului. Îşi aşeză bagajele pe lada din lemn încrustat de lîngă fereastră şi se îndreptă spre bucătărie. Pe Mamă o găsi în prag privindu-l, neştiind să reacţioneze. Era mai vînjos şi în acelaşi timp mai slab, blana îşi pierduse luciul, era tocită, figura i se înseninase, era mai matură şi luminată de o mulţumire ce venea din interiorul său şi care-l trăda fără greş - era fericit. Trecuse un an de cînd fugise, fără să mai ştie cineva, ceva de el. Îl crezuseră deja mort, căzut în vreo ambuscadă. Mai tîrziu au realizat că asta era cel mai puţin probabil să se întîmple. Uualuu devenise frate cu malucii. De la ei aflase că şi Natura cîntă, nu numai Zeii, şi că Natura îţi poate împrumuta din instrumentele ei, pentru a-ţi acompania glasul.

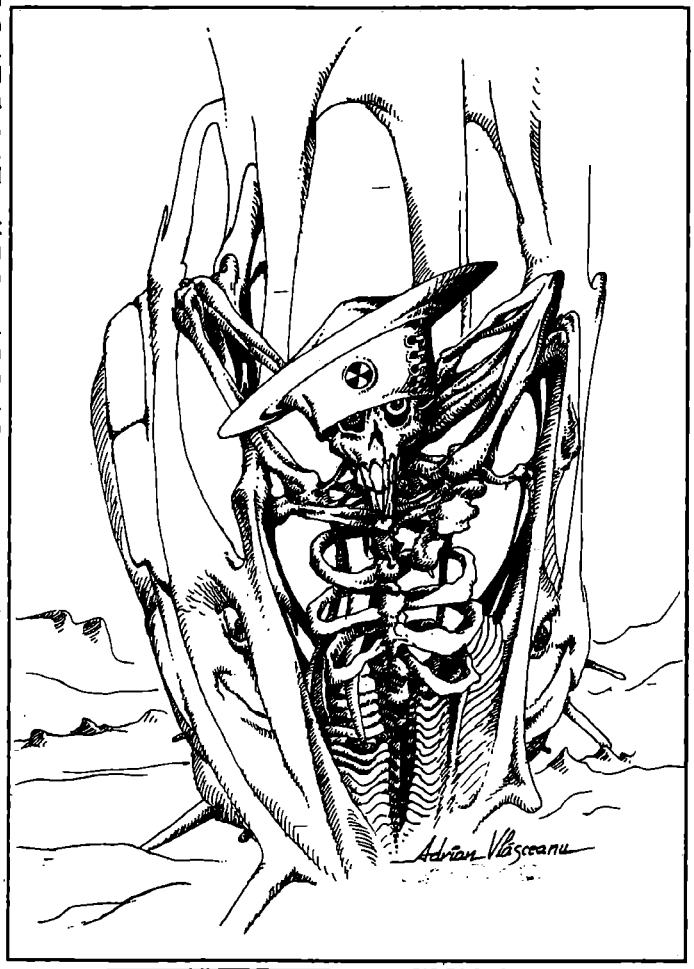

Desen de Adrian Vlăsceanu

Le prinsese modul de comunicare şi le dezvăluise secretele capcanelor gopilor pentru a nu mai cădea în ele. Iar ei îl învăţaseră să cînte cu Natura. Apoi se afundase în pădurile neumblate ale Munţilor Negri pentru a-şi desăvîrşi arta. Le străbătuse culmile îngînînd vîntul şi păsările, foşnetul păşunilor şi glasurile fiarelor.

Tatăl de Jos era ca întotdeauna la treabă, iar fratele său plecase din zori la vînătoare de purini. Îl pofti la masă şi-l ospătă, cercetîndu-l cu nesaţ, neştiind dacă se poate apropia de el sau devenise un străin. Îl iertase pentru fuga lui, de bucuria revenirii. Pînă seara, cînd se reîntoarseră Tatăl şi fratele, Uualuu îi povesti prin cîte trecuse, despre frumuseţea vieţii printre norii buretoşi ştergînd lascivi vîrfurile înzăpezite ale munţilor, pe culmile stîncoase în liniştea absolută, cînd tăcerea se simţea fizic umplînd hăurile prăpăstiilor, sau despre încremenirea pădurii negre ce dă numele munţilor, pădure înţepenită în lava care cu mult timp în urmă s-a scurs bolborositoare pe coastele stufoase, solidificîndu-se şi împietrind ţinutul. Nu ezită să-i povestească de malucl, despre inteligenţa şi bunătatea acelui popor.

Seara îi găsi pe toţi patru în faţa focului aprins în vatră, tot stînd şi povestind. Începu să-şi desfacă bagajele: o lance din piatră de lemn solidificat, culeasă şi prelucrată de Uualuu în Munţii Negri, pentru fratele său; un săculeţ cu seminţe de fructe comestibile, necunoscute în sat, dar care ar fi putut spori bogăţia hranei şi evita necesarul de carne de maluc. Apoi le arătă pe rînd instrumentele pe care i le confecţionaseră prietenii săi în armonie cu Natura: bimotul, talama, chibala, apoi clopoţeii şi pocnitoarele cu ghinde, şi multe altele.

– N-ai renunţat la ideea de a cînta cu Zeull constată Tatăl de Jos.

Îmbătrînise mult în acel an. Se jigărise precum un animal bolnav. Coada-pelerină îl atîrna rărită şi i se puteau număra coastele. Mama, în schimb, se îngrăşase peste măsură.

– N-am renunţat, Tată de Jos. Asta-i menirea mea.

– Atunci ce mai aştepţi? oftă acesta.

– Mi-e frică, mărturisi Uualuu îngrijorat. Încă nu pot să-mi controlez perfect cel mai complex instrument lăsat de Natură, adăugă încet arătînd spre pernuţele atîrnate de-o parte şi de alta a gîtului. La femele erau mai mici şi mai întinse spre ceafă şi, de aceea, cînd le foloseau, sunetele erau mai ascuţite, mai stridente. La masculi erau mai mari şi mai bombate spre piept, sunetele lor fiind mai joase, mai grave. Dar nimeni nu se oprise pînă atunci să le studieze - erau ca nişte ornamente. Pentru vorbit era de folos numai gura şi, doar la emoţii puternice, necontrolate, îşi umflau pernuţele şi slobozeau strigăte furioase, uimite ori vesele. Umflate cu aer, arătau ca o pereche de săcotei, ce se prelingeau spre centrul grumazului, unindu-se într-o piele fină şi cutată, tălată de trei fante. Uualuu îşi umflă pernuţele, apoi se apucă să scoată aerul prin fante, modulîndu-l. Nu mai erau strigătele emoţionale ale gopilor, ci note muzicale, încă nesigure, rudimentare.

Tot satul era strîns în jurul Focului de Seară. Uualuu păşi în centru, în murmurul asistenţei. Ocoli vatra şi se apropie de copac, privindu-l pe Zeu cu veneraţie. Preoţii tresăriră neliniştiţi. Cîntecul divinităţii înconjură spectatorii cu o perdea de lumină ce se rotea ameţitor şi neliniştitor. Tînărul gop se aşeză la rădăcina şuarului-sfînt şi începu timid să-l îngîne pe Zeu. Neauzit. Eteralul reduse tonalitatea şi simplifică linia melodică, cernînd o ninsoare de sărbătoare peste sat. Glasul gopului prinse curaj şi, urmînd cît mai exact muzica, se înălţă cu stîngăcie. Ca primii paşi ai unui copil.

După primele zile, în care comunitatea se convinsese că nu se întîmpla nimic rău, Uualuu începu să-şi petreacă tot mai mult timp lîngă copac. Astfel că, după doar cîteva săptămîni, se mută cu toate obiectele personale la rădăcina şuarului-sfînt, fără ca nimeni să se mai împotrivească. Uitase

învăţăturile malucilor şi lecţiile Naturii, precum şi de instrumentele sale. Încercarea supremă era de a-l imita cît mai perfect pe Zeu, deşi simţea că ceva, oricum, lipseşte şi va lipsi. Însă era ca un fel de vrajă. Nimic nu mai conta. Dar satul era mulţumit, familia îl acceptase aşa, aducîndu-i de mîncare şi îngrijindu-l acolo, în mijlocul pieţii, iar Eteralul îl ajută răbdător, repetînd obsedant anumite linii melodice, pentru ca el să le poată învăţa.

Satul era fericit!

❦❦❦

Simţi aroma florilor sălbatice ce-şi deschideau corolele umede de somn şi, în special, mireasma potrului - lujer plin cu miere, învăluit de o pînză albă, fină, îmbrobonită cu mici puncte roşii. Dimineaţa, scena cea mai frecventă era cea a malucilor trîntiţi pe spate, sub potrii îngreunaţi, aplecînd uşor cupa şi scurgînd lacomi lichidul dulce şi hrănitor, negru ca noaptea şi gros ca lava. Zîmbi fericit de vecinătatea prietenilor săi. Dar zîmbetul i se şterse cînd privi împrejur, deşi nu deschisese ochii. Dormea, şi totuşi putea vedea că nu la fraţii lui cu ochii închişi putea cerceta satul, în zori. Lumina crăpase pieliţa nopţii şi-şi strecura triumfătoare, prin sfîşietură, braţele lungi şi albe. Tribul nu se trezise încă, liniştea fiind netulburată la această oră a începutului de zi, cînd şi pădurea se odihnea între retragerea vieţuitoarelor nopţii şi apariţia celor ale zilei.

Încercă, iar, să-şi deschidă ochii, dar nu reuşi să-şi clintească nici măcar un pic pleoapele şi, la început, se sperie realizînd că, totuşi încă doarme, cufundat în cel mai dulce somn. Dormea, dar într-un mod cu totul curios - era treaz şi vedea lumea din jur cu nişte ochi nebănuiţi pînă atunci, din interiorul său. Îl văzu pe Zeu coborînd pentru prima oară din copac. Se apropie de el. Era mai înalt decît i se păruse, cu corpul lung şi zvelt, translucid în lumina încă tulbure a zorilor. Îşi destinse aripile maiestuos, întinzîndu-şi pielea transparentă cu tente albicioase peste oasele lungi şi subţiri. Acum corpul îi părea de copil în comparaţie cu anvergura aripilor. Îl prinse în gheare şi îl săltă în susul şuarului. Nu-l mai era frică şi se gîndea că, orice s-ar întîmpla, aşa trebuia şi avea un rost.

Ajuns în vîrful copacului, privi uliţa principală a satului cu mîndrie, dar nu era nimeni la acea oră să-l admire. La un semn, se urcă în spatele Eteralului, în timp ce acesta începu să mestece frunza verde şi zemoasă a arborelui-sfînt. Hrana îngurgitată se volatiliză în corpul său translucid, învîrtejindu-se ca norii, ori scurgîndu-se cu repeziciune prin oasele aripilor. În cîteva minute, trupul îşi pierduse transparenţa într-o masă verde pal.

Începură să se înalţe uşor, fără nici un efort. Cerul se apropia din ce în ce mai iute, ameţindu-l. Privi satul de sus şi se cutremură de frumuseţea peisajului. Recunoscu satele învecinate, pădurea, Munţii Negri, apoi rămase încremenit de cît de întins şi neasemuit este pămîntul, realizînd că tribul şi satul său nu erau decît pulberea de pe fundul sacului cu comori al lumii. Ce fiinţe stranii şi minunate vor fi trăind pe tărîmurile galbene de la est, dar pe cele albastre de la vest, ori în marea pădurilor din sud?

Vîntul, pe măsură ce urcau, creştea în intesitate. Îşi desfăşură coada-pelerină pentru a se proteja de curentul îngheţat. Străbătură primul strat de nori într-o aparentă acalmie, dar deasupra lui vîntul se transformase într-o adevărată furtună. În ultimul moment îi văzu pe toţi ceilalţi Zei, într-o masă compactă, cu aripile întinse sclipind de chiciură, aşteptînd culcaţi pe curenţii de aer, ceva. Înghiţi în sec de emoţie.

Le urmări privirile. Toate erau aţintite spre locul unde pămîntul se curba uşor, oprindu-se în cer. Pe nesimţite, banda strălucitoare a răsăritului înrămă lumea. O atingere de niciunde îi mîngîie urechile şi un văl sonor îndepărtă vîjîitul vîntului printre aripile Eteralilor. Nota triumfală erupse din piepturile lor, izbindu-l în moalele capului. Se agăţă cu disperare de purtătorul său, simţind că ameţeşte. Cu tot bandajul acustic, corpul îi vibră de glasul corului divin. Atunci simţi.

Îl percepu şi-şi opri răsuflarea. Fu înfiorat de sentimentul Existenţei. O prezenţă dintotdeauna, mai presus de orice, cuprinzînd în fiinţa Lui întreaga lume, ceva de pretutindeni şi oricînd, fierbinte şi îngheţat, adînc, ameţitor de profund, înspăimîntător de mare, cutremurător de puternic, dureros de bun, şi de înţelegător, şi de necuprins, şi de neînţeles, copleşindu-te cu spaima începuturilor, pacea prezentului şi neliniştea viitorului, înecîndu-te în zădărnicia căutării în infinitul formelor şi oferindu-ţi speranţa victoriei în eternul lanţ al gopenirii, al existenţei, al lui Este.

Uualuu urlă de frică, plînse, se extazie, muri şi învie, tremură cuprins de febră, vru să zboare şi să rîdă, apoi începu să cînte, umflîndu-şi şi golindu-şi pernuţele gîtului aşa cum nu mai făcuse niciodată, şi glasul său se alătură corului celest, celebrînd opera creaţiei divine şi descoperirea celei muritoare, scînteie din focul etern.

Se trezi la rădăcinile şuarului sfînt, istovit şi îngheţat, cu sufletul arzînd de dorinţă şi adoraţie. Adormi adînc, ghemuit la umbră. Nu se dezmetici decît seara tîrziu, şi nu reuşi să facă altceva decît să privească-n gol, absent la toate, zîmbind nebun. Adormi la loc.

Dimineaţa era rece şi umedă ca o fecioară. Îşi întinse braţele şi coada să se dezmorţească, două picături de rouă îl picurară pe faţă, se scutură rîzînd cu poftă şi se ridică în picioare. Doar atît. Căci tălpile îi erau înfipte în pămînt, îngropate pînă la glezne, continuîndu-se cu pulpele îngroşate şi străbătute de cră-păturі. Privi în sus, spre cer, acolo unde Zeul şi ... Corul şi ... îşi reaminti, îşi reaminti tot ce uitase învăţînd.

Scoase la iveală toate instrumentele confecţionate în călătorie. Le acordă şi le aranjă cu dragoste. În acea seară sparse pentru prima oară ritmurile Zeului, cîntînd altceva decît imitaţii, ceva din străfundurile Munţilor Negri, din sufletele malucilor şi întunecimea Pădurilor. Eteralul şi audienţa amuţiseră, ascultînd, surprinşi de noua melodicitate. Muzica nu-i mai învăluia, dar o simţeau strecurîndu-se undeva, acolo, în adîncurile lor, şi vibrînd corzi neştiute, senzaţii misterioase. Reuşise să rupă vraja, să-şi împrăştie peste comunitate emoţiile şi speranţele. Să umple sufletele gopilor de amintirile şi căutările sale, de experienţa de mii de ani a Naturii, îngropată în lemnul instrumentelor şi buricele degetelor.

Din acea seară ştiu care-i era menirea, ştiu că poate să-şi împărtăşească semenilor revelaţiile, tot ceea ce fusese ascuns întrînsul cu grijă. Şi totul nu se putea realiza decît prin muzică. Înţelegea că Zeul îl ascultă şi că încă una din vrăjile evoluţiei fusese ruptă, şi se simţea satisfăcut. Abia de acum, îşi începea adevărata misiune.

❦❦❦

Vremea zburase, deceniile se scurseseră, gopi muriseră şi alţii se născuseră dar, în fiecare seară, toată suflarea se strîngea în piaţa localităţii, în jurul Focului Sacru.

Şuarul divin se uscase şi se chircise, iar în locul lui crescuse copacul Uualuu, cu trunchiul înalt, zvelt, cu scoarţă albă şi lucioasă, cu crengi subţiri, delicate, crescute numai din vîrful copacului, acolo unde se mai puteau distinge trăsăturile gopului ce fusese, şi cu o pelerină lemnoasă, foarte ridată, desfăşurată într-un evantai protector. Pe acest evantai îşi găsise locul, acum, Zeul.

Înainte de ora Adunării, la rădăcinile copacului se strîngeau copiii din sat, cu instrumente meşteşugite după modelele aduse de Uualuu, pe care şi le acordau, le încercau şi-şi repetau notele şi acordurile într-o jumătate de oră de vacarm. Cînd întunericul era deplin, iar Focul destul de mare pentru a lumina toată piaţa, participanţii erau deja la locurile lor, şi glasurile Zeului şi al arborelui se înălţau la unison, ajutîndu-i pe copii să intre în ritm, apoi se despărţeau, completîndu-se sau oferindu-şi solitudine rînd pe rînd. Tensiunea oraşului, problemele comunităţii, ale fiecărui gop pe rînd, chiar şi ale celor veniţi de la mare depărtare, din satele învecinate, ori de la marginea ţinuturilor cunoscute, toate erau destăinuite şi dezlegate, pînă cînd atmosfera se destindea, lumea era fericită, uşurată de grijile cotidiene, de loviturile vieţii, şi se putea purcede la cîntarea Istoriei, a Naturii, a Minunilor Lumii şi, printre multe altele, în primul rînd şi în permanenţă, ca fundal, la cîntarea Existentului, a ceea ce Este şi în care fiinţează Tot.

Lumea mai venea de pretutindeni şi pentru că satul crescuse, se transformase într-un oraş, primul oraş, cu strada principală lată şi pavată, cu case din piatră, mari şi luminoase, cu magazine şi tarabe, taverne şi băi publice, şi chiar locuinţe de găzduire a malucilor, o localitate în care legea permitea accesul acestora, şi pedepsea orice act de agresiune, cel mai important centru al ţinutului.

Cu adevărat o vrajă se rupsese în acel loc, şi puteai simţi muzica în orice colţişor al său, şi puteai simţi o omniprezenţă zîmbind în orice perete, grădină sau fereastră.

Uualuu cînta iubirea, şi viaţa, şi învăţătura, în fiecare seară, şi Zeul îl seconda cu o sincronicitate perfectă.

Cu adevărat, o vrajă se rupsese în acel loc ...

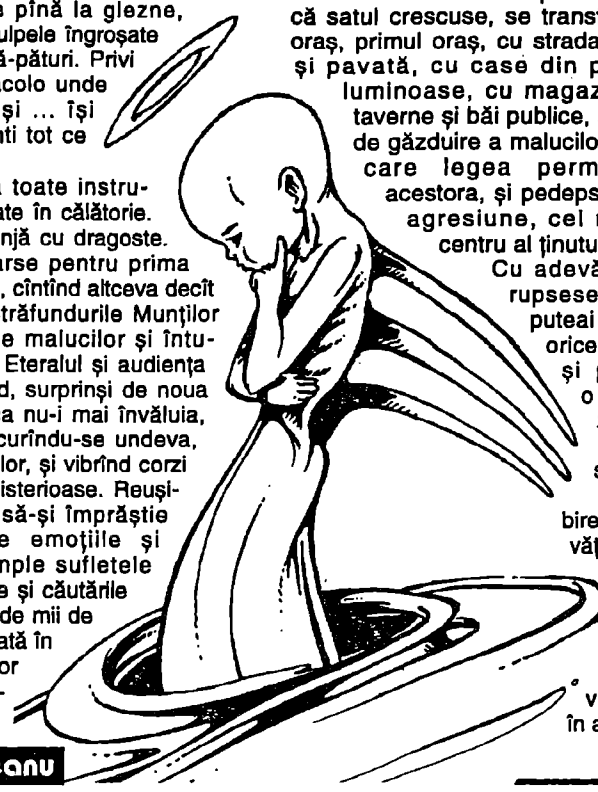

Desen de Adrian Vlăsceanu

Fandom Postdecembrist

Tabăra ATHANORIA - Pîrîul Rece, 24-28.02 '96

Raport de activitate (sau reportaj) de la „Şcoala de literatură SF"

Invitaţi străini din protipendata SF-ului mondial şi „glumiţe" în stil utecist ale nostalgicilor ceauşişti.

(continuare din numărul trecut)

4. INVITAŢII STRĂINI. Danemarca. Domnul Carl Skovgaard Larsen, preşedintele fandomului danez, şi doamna Ellen Miriam Pedersen, traducătoare şi dacă am înţeles eu bine din engleza dînsei şi din lipsa mea de ştiinţă întru această limbă, autoare şi de texte originale, membră a Uniunii Profesioniste a Scriitorilor danezi. Domnul Carl Skovgaard Larsen a prezentat un scurt istoric al SF-ului danez, foarte interesant ca expozeu (cred că l-am mai auzit o dată, dar netradus, la Glasgow, la WorldCon). Domnia sa are o poziţie interesantă prin faptul că include pe Andersen (celebrul povestitor danez) la SF; istoria SF-ului danez începe, după opinia domniei sale, cu Nilsen Holberg (1684-1784); am mai reţinut pe Valdemar Holst cu Omul care gîndeşte lucruri, după care s-a turnat şi un film de mare succes. Nils Erik Nilsen - a fost prezentat drept cel mai mare scriitor din Danemarca şi cu cel mai mare succes de carte (circa 50 de volume) care are şi texte catastrofice, de avertisment, cu nuanţe antitehnologice. În discursul său pomeneşte formularea „atelier de creaţie artistică" - acceptînd astfel „formula" prestabilită de organizatorii Şcolii de Literatură. Lista numelor istoriei SF oferite de domnul Skovgaard era mult mai lungă, cu exemplificări din opere SF. Cea mai interesantă reacţie a publicului a fost la faptul că Niels Mein, ca şi alţi scriitori de SF danezi, nu admit să li se spună „scriitori de SF". Domnul Niels afirmă: „Nu sînt un scriitor de SF, ci un scriitor care scrie SF". La rezumarea cîtorva romane interesante de Lundberg - ceva gen *Omul rază* al nu mai ţin minte cărui rus destul de propagandistic - dar, desigur, din punctul exact opus de vedere - cu implicaţii neplăcute pentru filosovieticii din sală, ca şi ideea că, în Danemarca, străinii de orice fel sînt desemnaţi prin termenul de „ţigănoşi", sau cam aşa ceva - sugerează un climat de o democraţie occidentală specifică în această ţară şi, poate, curajul domnului Skovgaard de a-şi expune astfel punctul de vedere. Mai rămîne remarcabil faptul că, în Danemarca, remunerarea unui scriitor se face mai puţin în funcţie de tirajul cărţilor sale cît de numărul de împrumuturi făcut la bibliotecile publice.

Carl Skovgaard, Ellen Miriam Pedersen, şi Cornel Secu.

Conferinţa doamnei Ellen Miriam Pedersen s-a referit numai la aspectele tehnice de traducere din engleză în daneză „după traducerea în daneză, Ursula K. Le Guin a început să sune mai degrabă a mine decît a ea", mărturiseşte traducătoarea. S-a propus chiar, de către Michael Hăulică, ideea ca, în cadrul atelierului literar artistic, să se încerce şi variante în limba română a textului englez. Ar fi fost, poate, prima acţiune cu adevărat creativă din acest atelier, dar tentativa a eşuat, fiindcă a doua zi nu a prezentat nimeni nimic.

În Danemarca aflăm că traducerile SF primează asupra literaturii originale. Că, în versiunile germane, numele slave şi evreleşti sînt schimbate, chiar şi cele rezonînd asemănător. Că Lem, spre exemplificare, a fost editat „în tiraj de poezie" - adică vreo 250 de exemplare la o populaţie de 5 milioane. Uniunea Scriitorilor din Danemarca numără aproximativ 200 de membri şi, cu cîţiva ani în urmă, cică s-ar fi scindat şi ea în două. Nu ştiu dacă aceste informaţii sînt exacte, sînt ironii ale danezilor la adresa mea sau imprecizii de traducere ale lui Cătălin Badea Gheracostea (la Şcoala de literatură de la Pîrîul Rece se poate orice).

Oricum, sobrietatea celor două expuneri şi caracterul lor profesional au contrastat plăcut cu ilaritatea cazonă a „tovarăşilor profesori" români.

Domnul Skovgaard mi-a făcut cadou un număr din revista daneză de SF Proxima (nr. 54) care costă 42,50 Kr (aproximativ 20 de mii de lei) şi un pix şi un fanzin de reclamă *Fabula '96*.

FRANCEZII. Contactul cu fraţii noştri întru limbă şi spirit a fost din punctul meu de vedere cel mai plăcut lucru din această tabără-şcoală-lagăr. Păcat că a fost să fie tocmai într-o astfel de ocazie deloc meritorie pentru „imaginea României", cu juni revoluţionari în stilul „*revoluţiei culturale*" de prin anii '60 şi cu „profesori" cu aer de Ştefan Gheorghiu, Scînteia Tineretului şi şcoala de cadre a Partidului.

Domnul Pierre Jean Brouillaud - profesor de engleză - ziarist la agenţia REUTER - traducător tehnic de engleză şi italiană - scriitor mainstream - SF: Telure (la editura lui Gerard Klein) - prezentat de Valantim - este editorul unui Buletin al scriitorilor independenţi din francofonie (INFINI). Ajuns la SF de la poezie şi din fantasticul pur. INFINI este o asociaţie profesională de SF francofon şi de literatură şi artă ale imaginarului înfiinţată în 1984 cu scopul de a promova SF-ul de expresie franceză şi artele imaginarului, inclusiv oniricul, absurdul, bizarul, straniul. Revista Asociaţiei este *Noi, Marţienii* (NLM). Convenţiile francofone se ţin regulat în Franţa, Belgia sau Canada. Percep o cotizaţie, nu au probleme financiare. Acordă un premiu. Costul publicaţiei este mic. Problema nu este atît a banilor cît a trezorierului. Acum au un trezorier care nu le face probleme. Numărul de lectori francofoni este limitat şi fluctuant după Război. Se resimte, şi acolo, o scădere a interesului - dar ei speră într-o revigorare.

Creşterea numărului (diversităţii) fanzinelor, apreciază domnul Brouillaud, reduce importanţa şi fondurile fiecăruia dintre ele. În prezent, în Franţa, apar fanzine propriI în toate asociaţiile. De la dispariţia revistei Fiction, francezii nu au mai avut o revistă de SF profesionistă. Anul acesta a apărut *Galaxie* (la Nancy). Semiprofesioniste pot fi considerate *Yellow Submarin*, INFINI, *Antares* (a domnului Moummon). Tirajul acestora este sub o mie de exemplare. Revista *Fenix* nu ştie ce tiraj are. Domnul Brouillaud consideră ca „NIVEL PROFESIONAL" al unei reviste atunci cînd aceasta are posibilitatea de a-şi plăti autorii. (Domnul Laurenţiu Turcu „îi suflă" că Fenix ar avea 2.500 de exemplare).

Numărul mic de „fani" („benevols" în franceză) face să crească numărul de aderenţi (dar nu activi artistic). Activi au rămas doar vreo 10% din membrii clubului.

În prezentarea sa, domnul Brouillaud face şi un scurt tablou al SF-ului român, în care am plăcerea să mă descopăr pomenit. Din păcate, mie nu mi-a parvenit traducerea în franceză apărută acolo. Domnul Brouillaud se arată a fi un cunoscător remarcabil al creaţiei SF române, cu lecturi variate în domeniu. La întrebarea domnului Cornel Secu dacă românii au publicat mult acolo, domnul Brouillaud îi răspunde că „românii nu sînt mai prejos de ruşi".

PJB: – „Un bon usage d'une modele americaine" - modelul MADE IN USA are ca punct forte profesionalismul - pentru americani scrisul e o meserie. „Reţetele nu aduc talentul, dar cît talent s-a risipit din lipsa lor!" „În Franţa, opera literară este considerată operă de talent (un dat) - se vorbeşte de geniu; în America e considerată o problemă de meserie". GM: – Aţi admite lecţii de scris de la un diletant sau de la un jurnalist? PJB: – „Ursula K. Le Guin e scriitoare." GM: – Ce nivel au şcolile americane de SF? Colegiu? Universitate? PJB: – „Cam anul I de facultate". „Le SF c'est ne pas un literature d'idees, mais une literature d'images". „Le SF c'est une literature anti-Freud" (în sensul de antipsihologistă) „SF-ul din vîrsta de aur, SF-ul american prezintă interes pentru tehnologie. Cel european este preocupat mai mult de social".

Îl întreb pe dl. Brouillaud dacă există şi o Uniune a Scriitorilor în Franţa, şi dacă el, sau dl. Laurent, celălalt oaspete, sînt membri ai ei, dacă mai au şi altă meserie sau sînt scriitori profesionişti propriu-zis, adică numai scriitori şi nimic altceva. Dl. Laurent Genfort (Marele Premiu al Imaginarului pe 1995), 26 de ani, cu predilecţie pentru space-opera, absolvent al facultăţii de litere - pregătindu-şi doctoratul pe tematică SF - publică patru romane pe an şi se consideră un profesionist. A debutat la 20 de ani. Nu scrie proză scurtă. (Cristian Lăzărescu şi TV Constanţa filmează de zor, fascinaţi).

Din studiul prezentat de către dl. Laurent: *Statutul scriitorului de SF din Franţa*, aflăm că nu există acolo o „mişcare" SF-istă propriu-zisă, şi convenţiile anuale, pentru toată francofonia - se bazează pe autori independenţi. „Există doar 5-6 autori de şcoală (să zicem), care fac mişcarea ". Printre aceştia, dl. Laurent îi consideră şi pe Gerard Klein, Jean Pierre Andrevon, Serge Brusollo, Michel Jeury şi încă un nume, pe care nu l-am înţeles (parcă Secuanguille, dar nu sînt sigur) pe care dl. Laurent îl considera cel mai important SF-ist francez.

În afara convenţiilor anuale nu există contacte între scriitorii francezi. Fandomul francez nu există „ca grupare". Mişcarea „nu se vede" ca la noi. Citează o serie de colecţii de SF a editurilor franceze: *Ailleure et Demain* de la Robert Laffont (condusă de Klein care „nu publică francezi"), Denôel cu *Presence du futur, J'ai lu* (colecţie de buzunar), (condusă de Jacque Sadoul), Fleuve Noire cu *Anticipation* (care publică doar francezi, reprezentînd debuşeul lor):

Jean Pierre Brouillaud, Laurenţiu Turcu şi Laurent Genefort.

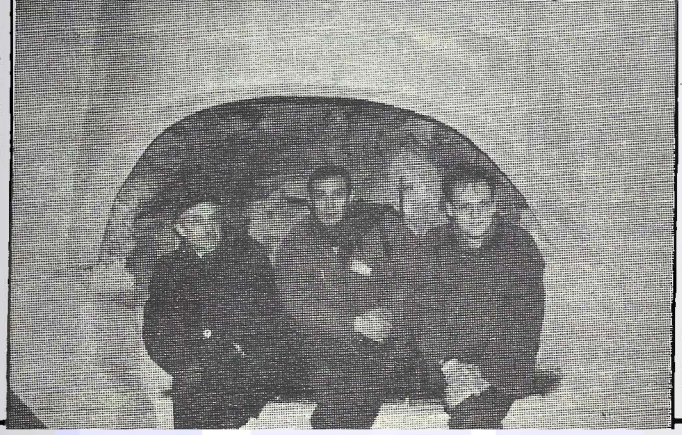

Îl întreb pe tînărul autor ce şanse ar avea un scriitor român să publice la o editură franceză, şi Laurent îmi mărturiseşte că şi ei publică sub pseudonim, deşi reticenţa francezilor faţă de numele franceze a început să scadă.

„Dacă la începutul anilor '80, politic-fiction era en vogue în Franţa, acum nu mai publică nimeni aşa ceva".

La nuvelă, spune dl. Laurent, francezii sînt mai slabi decît anglofonii.

La întrebarea doamnei MMM dacă INFINI are statut juridic şi cont în bancă, dl. PJB răspunde că „au statut juridic de SOCIETATE NON LUCRATIVĂ". Nu au legătură cu Ministerul

Culturii. Poate, în viitor, vor cere ajutor de la UNESCO.

Îl întreb de dl. Laurent în ce tiraje (maxim-minim) au apărut pînă acum cărțile sale (ca termen de comparație cu ale mele, de exemplu, debutul ALBATROS 1981, 49.000 ex., CARTEA ROMÂNEASCĂ 1989, aprox. 40.000 ex., PORTO FRANCO 1990, 40.000 ex., NEMIRA 1994, declarate cam 8.000 ex.) - și dl. Laurent declară 15.000 maximum-ul de tiraj și 7.000 minimum-ul.

La Conventiile francofone participă, de obicei, sub 100 de persoane (inclusiv Cahada). La ultima au fost 20 de persoane. Ele durează 3-4 zile, în general 2-3 zile. Participarea costă cam 200 de Fr.+chetuielile de transport.

Dl. Laurent mai spune că a citit dintotdeauna americani și ruși: Asimov, Clarke, Philip K. Dick. Dintre francezi a citat nume „noi", necunoscute, cel puțin urechilor mele. La întrebarea domnului Cornel Secu dacă scrie pe calculator, domnul Laurent a spus că își face notițe pe carnete, dar de compus, compune pe calculator.

Cei doi scriitori francezi s-au plîns de greutatea de a pătrunde pe piața americană, unde unui francez îi este tot atît de greu să răzbească pe cît îi este unui român să publice în Franța.

Domnul Broullaud ne pomenește de *l'Association de Jeux des Lettres*, care este o asociație profesională a scriitorilor francezi, cu caracter de sindicat profesional.

Nu am fost încă lămurit CUM FAC EI SONDAJUL PIEȚII ȘI AL GUSTULUI..

În ultima sa conferință, domnul Laurent Genfort încearcă introducerea unui nou concept: CARTEA UNIVERS (apropo de space-opera) „la romance planetaire" - o idee gen Zee a lui Sorin Ștefănescu, sau ceva care îmi mai sugerează, mie, și ideea Stupului global din Al treilea val de A. Toffler (pe care Laurent l-a citit), iar ideea „ciclurilor de devenire planetare" îmi sugerează ipotezele lui Clarke (pe care Laurent spune că nu l-a citit) privind etapele cosmice energetice ale civilizației. Referindu-se la *Dune*, afirmă că, în acest sens, Frank Herbert „e cel care a mers cel mai departe" cu a sa Arrakis. După părerea mea, Fred Hoyle a mers, și el, binișor de departe cu Norul.

Dînd un citat din Theyard de Chardin, referitor la sferele concetrice materiale și abstracte, autorul face o paralelă la sferele noetice din *Dune*, ceea ce mi se pare o asociație interesantă și surprinzătoare. Societățile secrete (Bene Gesserit, gardienii), care manipulează „realitatea" Dunei, le consideră avînd ca motivație binele Umanității. Profeții din textul Dune sînt, după părerea sa, referințe religioase.

Expunerea se prezintă ca o analiză inteligentă și bine documentată, dezvăluind un conferențiar perspicace și bine pregătit, complex și fin observator. Prelegerea, după spusele domniei-sale, a fost pregătită ad hoc, în aceeași zi, fără note.

Domnul Laurent își mărturisește necunoașterea literaturii spaniole sau germane (SF).

5. „PRODUSUL ARTISTIC" AL TABEREI: FANZINELE. Dacă taberelor anterioare, organizate de Sorin Repanovici, vara, la Cernavodă, li s-a reproșat faptul că „ nu au lăsat ca taberele artiștilor plastici, de exemplu, opere durabile în timp" - tabăra ATHANORIA '96 organizată de grupul de nostalgici al Epocii de aur în frumoasa stațiune a utece-ului Pîrîul Rece, sub directa supraveghere și îndrumare a directorului Leonard Oprea (demisionat a treia zi) și, apoi, a „înțeleptului conducător" Cornel Secu (Timișoara), s-a soldat cu trei fanzine - care ilustrează nivelul subcultural și diletant al realizatorilor. Astfel, în primul număr (1/ 25.02.'96), într-un „stil" insinuant sexist se publică pe seama mea calomnia că aș fi fost violat după o partidă de poker („articol" semnat cu pseudonimul Ciuchiță Alucian). Este inutil să precizez că nici n-am jucat „poker", nici n-am fost violat de nimeni. La reprosul meu privind responsabilitatea, tovarășul BarnaH, consemnat primul în colectivul de redacție al acestei „publicații" (cică) a afirmat că „au vrut să învețe tinerii cum se fac profesionist articole pentru o revistă de mare tiraj". Din păcate, cu acest „colectiv" de autori anonimi se compromite și numele domnului Bogdan Ficeac de la STRICT SECRET.

Persoana mea, singurul scriitor profesionist român rămas în tabără (membru fie al Uniunii Scriitorilor din România, fie al Asociației Scriitorilor - cele două-trei organizații profesioniste de la noi - trei dacă punem la socoteală și pe cea cu nume vocativ al cărei fani se constituie într-o categorie specială, distinctă față de restul tagmei), am reprezentat ținta atacurilor tinerilor ucenici într-ale profesionalismului diletant ai tovarășului BarnaH. După ironia calomnioasă (sau calomnia ironică) din numărul 1 (cu continuare pe pg. 2 a aceluiași număr cu niște poante lăsînd să se înțeleagă confuzia autorilor între persoana mea și cea a domnului Mihai Bădescu, prezentatorul *Star Trek*- ului de duminică) a urmat un număr 2 de fanzin (26. 02. '96) în care, după un atac antimironovist (la modă), fanzinul repetenților în primele clase dezinformează (ca un articol de Voicu Bugariu în *Anticipația*, de exemplu) că aș fi „vorbit despre concursul de șah de la Uniunea Scriitorilor" (nu am vorbit, acolo, nimic despre așa ceva) (autor: pseudonimul Vatman Forever) și inepția că „în urma primelor alegeri libere" (nu a existat așa ceva) „Mihail Grămescu I-ul (și ultimul) a devenit și primul președinte încă în libertate al ATHANORIEI '96" (semnat O. Spătaru). Mă văd nevoit, întrucît e compromis astfel prin trecerea sa la colectivul de redacție și numele lui Michael Haulică (tocmai mi-a publicat în *24 de ore* din Iași un articol refuzat de Adi la JSF) (le mulțumesc celor de la *Independentul* din Iași în care-mi urează la mulți ani de ziua mea de naștere - am primit publicația lor de la Michael în tabără) să precizez că, pentru repunerea în drepturi a adevărului istoric, în cazul meu, eu sînt Mihail Grămescu al II-lea, întrucît primul a murit ca erou de război în Al Doilea Război Mondial.

Din păcate, nici numărul 3 din „fanzinul" anticultural al culturnicilor de modă nouă, compus de cenaclul STRING de astă dată, nu depășește nivelul celorlalte două, din cooperarea cu grupul *Noi* din Focșani rezultînd compromiterea numelor Mădălinei Amariei, Ancăi Amuzescu, al lui Michael Haulică, MMM, dar, mai ales, al talentatei scriitoare Ana-Maria Negrilă, prin consemnarea lor la „colectivul de redacție".

Tovarășul pseudonim „Cody F. Rocco", iudaizîndu-mi numele, justifică acuzele de antisemitism aduse poporului nostru de persoane mai mult sau mai puțin rău voitoare. Întrucît nu prea am cum să controlez puritatea etnică a autorului, las pe seama colegilor și prietenilor mei danezi și israeliți această acțiune de „repunere în drepturi a adevărului istoric și științific".

Pe ultima pagină apare, sub aceeași semnătură, o listă aluzivă de neuroleptice și tranchilizante majore (precizez că nu am avut la mine decît o țiplă de piridinol - pe care am și luat-o, de altfel). Oricum, comisiile de asistență socială din România ar trebui să albă în vedere caracterul suficient de hortyst al poziției „intelectualității" uteciste a tăbărașilor români față de ideea de handicap fizic sau psihic.

Nici ultima foaie, care anunță premiile taberei de creație și a Școlii de literatură uteciste nu depășesc nivelul calomniei subculturale a „grupului" artistic colectiv, compromițînd, și numele lui Cătălin Badea Gheracostea, și al lui Cornel Secu.

6. CONCLUZII FINALE. Marți spre miercuri s-a propus un cenaclu ad hoc în camerele hotelului. Am fost amenințat că „voi fi invitat", dar, din păcate, așa-zisul cenaclu, pînă să ajung eu, a degenerat în oarece confuz la care nu a mai venit nimeni să mă cheme, dar de la care mi-au parvenit un soi de „strigături" și cîntece de pahar. Principalul „animator" a fost, poate, Fane, figura sepulturalrock simpatizată de cea mai tînără promoție a STRING-ului (oricum, vocea lui domina, de dincolo de pereții de beton).

Într-o dimineață am fost duși cu autocarul și am vizitat Castelul Bran (oare Bran vine de la Braun?), unde aceleași ciuperci atacă bîrnele de susținere ca și la Peleș (așa se explică, spune ghida, închiderea „obiectivului turistic"). În fostul iatac al Majestății Sale, Regina Maria, e la fel de frig ca și în apartamentul de două camere confort 3 al mamei mele, din Ferentari - dacă așa era și pe vremea cînd marea poetă română locuia aici, ar fi o explicație pentru tristețea versurilor sale. În curtea interioară a Castelului, pe alunecușul de la fîntînă, grupul uteciști face poze cu invitații străini. Lîngă o iederă autohtonă, verde în plină lamă, o „viță americană" uscată (și, evident, neîngropată). Sala Consiliului Țării, la etaj, ceva mai modestă decît cea a Parlamentului din care se transmit televizările nocturne, indicînd ideea că, pe vremuri, erau mai puțini boieri decît nobilii parlamentari de azi. Și, de aceea, lucrurile mergeau atît de prost. Sau atît de bine. Sau la fel. (Că „tertum non datum"). O orgă mică în mijlocul încăperii sugerează apetitul cultural al regalității. Ca și ornamentele (destul de modeste) de pe pereți și mobila sobră.

Plecăm cu trenul cu Marius Gruia, cu care jucăm scrabble, împreună cu Ana-Maria, pînă se lasă noaptea.

Pe tot parcursul taberei, MMM și-a adus calculatorul personal (PC-ul) și a ajutat cu mașina proprie, ca și Valantim, la transportul (în țară) al invitaților străini. A existat și un Premiu Special al taberei, acordat familiei Nicu-Mihaela-Milu. Adevărul e că și eu am remarcat faptul că Milu a fost cel mai cuminte copil din tabără și mi-am pus cumva problema dacă nu e cumva bolnav (nu era bolnav).

(Privitor la „codificarea" mea a numelui doamnei Mihaela Muraru Mîndrea - MMM - în publicația *Viața prin ochiul soacrei* nr. 25 din 4-10-martie '96, pg. 24: articolul *Mos momește la prostituție mascată și cîștig*, găsesc următorul fragment: „Am pregătit un plan simplu. Urma să abordăm fetele în calitate de agenți ai unei agenții (inexistente) în a cărei titulatură să intre mirajul Vestului (West) și ideea de stea (Star). Astfel rezultă forma WEST STAR PRODUCTION LTD, cu sediul la Viena, Bracos Strasse 15, înmatriculată în Notesul Comercial Contencios Grec - UEO NCCA - 14.16. 25. 103, seria NF 41653, cont deschis la MMM (caritasul rusesc) din Banca Londoneză". Simpla coincidență cu Trei Me din „Panarama ATHANO" aduce aminte de Borges. În fond, „culorile STRING-ului", de pe bluze erau și ele roșu-alb-negru.

Ar mai fi de adăugat că am primit numerele 4, 5 și 7 din fanzinul *Rendez-vous* al grupului din Sibiu cuprinzînd mai mult traduceri de articole științifice, informații și cîteva texte originale de autor.

Mihail Grămescu

4-5 martie 1996

PROXIMA
DANSK SCIENCE FICTION TIDSSKRIFT
Nr 54 Kr 42,50

Astrobiogeodinamica - subiect pe Atlantykron

Am încercat în aceste prime numere să vă prezint pe scurt evoluția și atmosfera creată în jurul unei discipline noi, care încă își caută numele. Este mai mult decît o știință căci nu se mulțumește doar cu identificarea legilor naturii, ci *caută și cauza profundă a acestor legi*. Este mult mai aproape de Natura pe care încearcă să o ÎNȚELEAGĂ și nu numai să o UTILIZEZE practic. Acest mod de abordare devine destul de greoi pentru mulți oameni care sînt obișnuiți să se mulțumească doar cu rezultate imediate obținute din pricepere și nu din înțelegere și cunoaștere. Este o atitudine formată și consolidată încă de pe băncile școlii, deși nu este proprie copilului. El întreabă necontenit, obsedant: *Da' de ce?* Și ar tot continua așa pînă se plictisesc părinții sau profesorii să răspundă. Deci, dorința de pătrundere, de înțelegere a tot ceea ce se află în fața ochilor și a unei minți avide de nou (și nu speriate) este o trăsătură înnăscută a omului. Ce interesantă și tragică schimbare pe parcursul unei vieți. Unii o acceptă drept maturizare. Personal, o consider o adevărată amputare. O lipsă de strălucire și de mobilitate spirituală. Un fel de blazare (delicat spus) motivată de greutățile vieții, stimulată de o structură socială ce nu are clară scara de valori, și care ne conduce către automatizare, către facil și lene, cu consecințele prezentate într-unul din numerele trecute.

Deci, pentru a surprinde și mai bine intenționalitatea din sfera COMPLEXITĂȚII și poate pentru a-i înțelege mai bine pe cei ce și-au dedicat activitatea definirii și consolidării acestui mod de a vedea lucrurile, am decis să vă prezint scopul și tematica acțiunilor din tabăra desfășurată în '95 în Atlantykron - prezentare realizată din perspectiva celui ce a organizat *„colțul și cortul Științei Complexității"*.

Principalul scop declarat a fost: *„conștientizarea tînărului și potențialului creator de Science Fiction asupra dimensiunii Universului cunoscut azi de omul de știință și mai ales asupra aparteneței sale la acest Univers, precum și a metodologiilor de abordare rațională a acestei Complexități"*. Încercarea noastră, a acestui mic grup de cercetători, a urmărit să transmită teoretic, prin experiment și implicare directă, o serie de noțiuni de bază, care, treptat și prin propriu efort să trezească în tînărul deja sensibilizat pentru nou și viitor, *Sentimentul Cosmic* - (noțiune definită de Prof. M. Drăgănescu în lucrările despre Ortofizică). Mai direct și nepretențios spus, să devină conștient că, atunci cînd calcă, calcă pe PĂMÎNT, obiect de mare complexitate a cărui structură, dinamică și evoluție, nu numai că este fascinantă, dar ne și condiționează în mare măsură. Obiect „viu" a cărui pulsație semidiurnă și diurnă, dependentă de Lună și Soare se simte pretutindeni. Pe insula Atlantykron, cei ce au participat la discuțiile și experiențele noastre au devenit conștienți și au putut „vedea" cu ochii minții mișcarea pe verticală a suprafeței pămîntului. În acel loc, de exemplu, asemănător unui fenomen de flux și reflux, specific mareei oceanelor, pămîntul ne ridică și ne coboară, zilnic de două ori, cu aproximativ 40 cm. Faptul că nu vedem cu ochii, nu înseamnă că ceva nu există. Aici este de fapt întreaga filozofie a pătrunderii înțelesurilor naturii. Nu orice, ce nu se vede, poate să și existe, dar există lucruri care nu se văd!!! Și tot pe insulă, unii au experimentat cît de bine se transmite vibrația prin pămînt. În locul unui indian care în mod tradițional își lipea urechea de pămînt, am avut cu noi un seismograf. Acesta ne-a permis și ilustrarea unei vorbe din bătrîni: UN NECAZ NU VINE NICI O DATĂ SINGUR. Altfel spus ne-a arătat pe „direct" fenomenul de „clusterizare", de aglomerare a evenimentelor, căci erau perioade în care întreaga insulă părea cuprinsă de „agitație", și asta fără să fie o anumită acțiune care să justifice această „sincronizare de evenimente", a dorinței sau necesității de mișcare colectivă. Fenomenul este asemănător aglomerărilor de evenimente din întreaga natură, de la circulația autobuzelor, la epidemii și apariții OZN. Oricum, natura și esența acestui fenomen de clusterizare se află în atenția celor ce studiază Complexitatea. Apoi seara, din filme sau informații grupate pe CD-uri, unii mai curioși au putut afla despre structura internă a pămîntului, formarea continentelor, vulcani: adevărată statică și dinamică a planetei. O călătorie în imagini și sunete din centrul pămîntului și pînă la o distanță apreciabilă de acesta, distanță de la care putem admira și aprecia comparativ, frumusețea CASEI NOASTRE ce ne poartă prin Univers. Și pentru un tînăr sensibil, domic să-și transpună sentimentele în pagini scrise, toate acestea pot fi o incitare și nu numai direct, o informare.

Se vorbește în orice scriere SF despre deplasări prin spațiu, comunicări prin subspațiu, deși mă îndolesc că majoritatea cititorilor au clare aceste noțiuni. Și ce poate fi mai trist să constați de multe ori că, ceea ce se vrea a fi ficțiune sau SF nu are nici măcar valoare literară, căci din punct de vedere al bazei de noțiuni sau imagini descrise este complet depășită. Pentru a sugera măcar nivelul problematicii în astrofizică și astronomie, discipline ce sondează nemărginirile universului în care sîntem și noi scufundați, am adus pe insulă un număr de compact discuri profesionale, care au permis o adevărată incursiune în sistemul solar și prin „împrejurimi". Au permis celor cu adevărat interesați, lăsați singuri în fața display-ului, să trăiască pe video-clipuri originale NASA, aventura cuceririi lunii, sau să admire frumusețea sateliților lui Jupiter, a inelelor lui Saturn, și asta nu din imagini desenate sau din fantezii ale unor artiști, ci din fotografiile făcute la fața locului de diferitele *sonde spațiale adevărate*. Au putut simți răceala de gheață a celui mai neted corp din sistemul nostru solar numit EUROPA (cel mai mare „munte" nu depășește 100 m) sau frămîntările apocaliptice ale celui mai vulcanic corp ce din întîmplare este tot un satelit a lui JUPITER, JO. Cel ce a rezonat cu o asemenea informație, ce condensează frumusețea naturii și geniul uman, nu poate să rămînă indiferent și să nu dăruiască la un moment dat lumii ceva de aceeași calitate. Ceilalți sînt criticii

Dar, între cer și pămînt, se află un strat subțire, al cărui nume: *regolit*, nu mai este un secret pentru cei ce au urmărit prelegerile și filmele despre biosferă. Este o suprafață miraculoasă ce dă viață. Este stratul de pămînt de la suprafață, care activat de cîmpuri și forțe interne și externe, permite o superbă și complexă transformare a materiei către un nivel de la care poate să și înțeleagă. Este leagănul unei materii gînditoare ce poate reflecta conștient atît mama Pămînt cît și tatăl Cosmic.

Deci, conturarea chiar a obiectului de studiu specific acestei noi discipline a fost scopul pe care noi ni l-am propus. L-am numit provizoriu Astro-bio-geodinamică. Azi, un cuvînt compus. Mîine, o știință cu un nume nou, rezultată din „topirea" liniuțelor. Aceasta a fost intenția, căci nu s-ar fi justificat un asemenea efort din partea unor cercetători atestați - și nu a unor uteciști la început de carieră spre scaune înalte,- să deplaseze atîta aparatură, cărți și filme, calculatoare și aparate de măsură doar pentru a tipări un fanzin, cum poate au auzit sau înțeles unii. Că a fost posibilă și această încercare (este vorba tot de fanzin), este foarte bine, unil văzînd pentru prima dată că nu este așa de ușor să scrii ceva care să merite a fi suportat de hîrtie, dar și că orice activitate ce finalizează ceva este demnă de a fi apreciată. Ea permite evaluarea. Permite dezvoltarea. Oricum este de preferat unei pasivități atît de caracteristice multora din ziua de azi. Ar trebui să fim mai atenți cu afirmațiile căci, o glumă sau o răutate copilărească poate fi folosită de cei ce se află în afara jocului nostru, încărcînd-o cu rea voință și rea credință. Iar judecăți de valoare puțini își pot permite azi să facă. În orice caz, personal sînt convins că valoarea se decantează și fără critici, chiar prin proprietatea intrinsecă de a fi valoare. Așa că, ce va rămîne poate fi lăsat pe seama timpului. Un exemplu este școala pitagoreană a cărei influență este și azi resimțită în întreaga lume, deși nu exista nici sprijin social al guvernării din acea perioadă (din contră) și nici sisteme organizate de răspîndire a știrilor. VALOAREA se auto-conservă, se auto-răspîndește atunci cînd condițiile de mediu sînt favorabile. De atunci, din perioada vechii școli grecești a rămas și ideea că fiecare afirmație efectuată de cineva în public este o măsură a nivelului său de cunoaștere. Mai dur exprimat, în acel moment omul se expune *măsurătorii timpului*. La fel și în momentul în care face în public o afirmație cu rol de judecată a unei situații date. Afirmația în sine nu este decît O MĂSURĂ A CELUI CE O AFIRMĂ căci, cu extraordinar de puține excepții, lucrul afirmat este doar o etapă efemeră din propria noastră dezvoltare. „Nu se poate circula cu o viteză mai mare de 36 Km/ h, căci datorită inerției, aerul ar părăsi vagonul", spre nefericirea pasagerilor, afirmau unii reprezentanți ai Academiei Franceze, deși erau multe voci care susțineau contrariul. La fel și cu ideea că un corp mai greu decît aerul nu se poate ridica de pe sol. Și cîte altele. Oare cum s-or fi simțind acolo unde sînt acum cei mai înverșunați exponenți ai „adevărului" văzînd evoluția unui avion Phantom, sau a navetei spațiale. Un fapt este sigur: dacă CEVA are valoare, atunci acel ceva va dăinui fără ca cineva sau ceva să o poată opri. Căci, așa cum afirma Constantin Tsatos, *„în natură nimic nu este la întîmplare. Nimic fără măsură de sălbatec, nimic prea mare. În toate manifestările naturii, fie de mărime, fie de putere, ori culoare există măsură și ordine atîta vreme cît ordinea se potrivește cu fiecare element al întregului. Și fiecare element, tocmai pentru că e și MĂSURAT, servește întregului, integrîndu-se în el. Astfel ansamblul devine ARMONIE."*

Florin Munteanu

NEWS SF

❂Jonathan Cowie este unul dintre prietenii fandomului românesc. „Phoencians" este numele clubului pe care îl conduce, membrii săi întîlnindu-se în fiecare a doua marți din lună, la Royal Oak Public House, Bexley Road, după ora 20.30 (dacă sînteți la Londra cu afaceri, nu-i ocoliți). De profesie biolog, pe lîngă pasiunea pentru science-fiction, este autorul a numeroase studii privind mediul, ultima sa lucrare se numește *Notes on SF, science, and the environment*, care a fost prezentată la a șasea ediție a *Festival of Fantastic Films*, 1995, Manchester, dar și la a 53-a ediție a World Science Fiction Convention, 1995, Glasgow. Probabil că într-un număr viitor al *Jurnalului SF*, această monografie va apare în traducere.

❂Distinsul club englez de science fiction editează și o „newsletter", în fiecare lună, aceasta fiind o sinteză a discuțiilor purtate în timpul întîlnirii membrilor săi. Cel care editează această publicație este Phill Delnon, un excelent vorbitor de engleză (normal), franceză și germană.

❂Două pagini și jumătate din excelentul „newsletter" PHOENICIANS sînt dedicate schimbului cultural dintre clubul englez și cei doi fani români care ne-au reprezentat, Antuzza Genescu și Cristian Lăzărescu (în locul acestora fusese planificat, inițial, să meargă în Anglia, Nicolae C. Ariton). De fapt, cele două pagini cuprind impresiile lui Cristian asupra voiajului, precum și cît de multe intervenții au avut dumneaor (Cristian și Antuzza) în mass media românească, privind acest schimb cultural.

❂Din paginile mai sus amintitei publicații am extras informația că în Argentina au fost descoperite mai multe ouă de dinozaur, aparținînd unei specii ierbivore, „Saltasaurus" (care a trăit a cum 70-80 milioane de ani), conținînd embrioni în vîrstă de 77 săptămîni.

❂Activitatea celor mai puternice 500 supercomputere din lume se desfășoară în următoarele sfere: 32% sînt utilizate în cercetare, 31% în universități, 20% în industrie, 7% în armată și 6% în crearea unor noi computere.

Nicolae C. Ariton

ZILELE SCIENCE FICTION-ULUI BRAŞOVEAN

GLACIAŢIUNE '96

Vineri, 15 martie 1996

- ora 10.00 - Liceul Andrei Şaguna, sala 20 - *Fizica fractală, teoria haosului, sinergetica, dinamica sistemelor neliniare - prime „produse" ale experimentului pe calculator* - expunere interactivă susţinută de Florin Munteanu, cercetător ştiinţific la Institutul de Geodinamică al Academiei Române (cu pauză între orele 12.00-14.00).

Simbătă, 16 martie 1996

- ora 10.30 - Cinema Modern - *Filmul SF între artă şi avertisment* - proiecţii în premieră în Braşov: *Hăitaşii* - Cristian Lăzărescu şi *Over the Game* - Sergiu Dumitrescu în prezentarea realizatorilor. Discuţii

- ora 16.30 - Liceul Şaguna - *Mass media viitorului - viitorul mass mediei* - masă rotundă - moderator Ioan Lungeanu

- *Azi paranormal - mîine banal* - masă rotundă - moderatori Călin Giurgiu şi Mihai Danciu

- cenaclu de noapte.

Duminică, 17 martie 1996

- ora 10.00 - Sala Arta - vernisajul expoziţiei de artă

- ora 10.45 - din faţa Casei de Cultură a Studenţilor - deplasarea spre Şinca Veche

- *Fenomenul OZN între farsă şi realitate* - conferinţă susţinută de Leb Peter, Mihai Danciu, Reman Tibor (rUFOr)

- *Cazuistica fenomenelor paranormale braşovene* - prezintă Mihai Danciu

- *Templul Ursitelor de la Şinca Veche* - prezentare susţinută de Gheorghe Moldovan (Fundaţia Gheorghe Şincai)

- ora 17.00 - revenirea în Braşov

Luni, 18 martie 1996

- ora 10.30 - Sala Arta - închiderea festivalului. Concluzii

- cafenea literară

- ora 18.30 - berăria La Grid - întîlnire cu membrii *Societăţii Culturale BrAnt SF Promotion*

Cam ăsta a fost programul. Care s-a şi respectat (în mare). În mic, au fost cîteva absenţe care au fost suplinite (atunci cînd s-a putut) sau n-au fost suplinite (atunci cînd nu s-a mai putut).

Dintre absenteiştii programaţi (adică avînd puncte în programul de mai sus) s-au remarcat Ştefan Ghidoveanu (motivat: emisia în direct, de sîmbătă, nepermiţîndu-i deplasarea) şi Cristian Lăzărescu (probabil mult prea obosit după ATHANORIA.

A fost o aversă mass mediatică: TVR, Canal P+, Radio România Tineret, Radio

Prahova, Radio Galaţi, Radio Craiova, SuperNova, rUFOr, Curierul Naţional.

Florin Munteanu a bulversat întregul Liceu *Şaguna*, reuşind să polarizeze atenţia a zeci de adolescenţi (un lucru remarcabil pentru vremurile noastre) ore în şir.

Masa (rotundă) despre mass (medii) nu a prea fost mediată de cei doi "moderatori" care au fost depăşiţi de turnura discuţiei care a deviat în toate direcţiile, numai în cea programată, nu. Discuţiile au fost extrem de animate generînd cugetarea datorată unuia dintre operatorii televiziunii locale: "La voi e mai rău decît la conferinţele partidelor!"

Paranormalul s-a contopit cu mass media şi ozeneurile, într-un final apoteotic în care (aproape) toată lumea se certa cu (aproape) toată lumea.

A urmat o "berărie literară" care a calmat ardoarea opinienţilor.

Cenaclul de noapte a avut loc într-un cerc intim, agrementat cu sforăituri (mai mult sau mai puţin) discrete.

Expoziţia plastică a fost destul de săracă. Ea avînd totuşi meritul de a impulsiona cei cîţiva tineri creatori care s-au alăturat, pe simeze, cunoscuţilor Mihai Ciochia, Viorel Pîrligras şi Ioan Neagu.

Extrem de agreabilă s-a dovedit mini-excursia la Şinca Veche. Despre eventualele manifestări păr(e)anormale vom vorbi după developarea filmelor consumate cu acest prilej.

Conferinţa de presă a fost mai degrabă o confesiune de presă datorită faptului că majoritatea participanţilor plecaseră deja.

Artizanii manifestării: Călin Giurgiu, Ioan Lungeanu, Ana-Maria Borlan, Ioan Neagu şi, nu în ultimul rînd, Fane Nebunu'.

După un lung sejur în Canada, autorul francez Claude ECKEN a revenit la „bază" (orăşelul Beziers), abandonînd pentru un an postul pe care îl avea la Mission Locale, în intenţia de a încerca să trăiască de pe urma activităţii literare. În această temerară încercare (un vis mai vechi al autorilor francezi de science fiction), Claude Ecken conduce „trois ateliers d'ecriture" (trei ateliere de scris), la bibliotecile din Locève şi Gignac, la al treilea fiind deja încheiat primul modul. În localitatea Deux Sevres, începînd cu luna martie, vor debuta cursurile unui al patrulea atelier cu durata de o săptămînă), precum şi un curs de informatică. În fază de proiect se mai află un alt atelier, cu durata de şase luni, pentru „RMistes" şi scrierea unui scenariu de film împreună cu un grup de tineri aflaţi în vacanţă şcolară. Sursa cea mai consistentă de bani o constituie însă un curs de informatică pentru o societate, care îi aduc în cont 500 de franci (aproximativ 100 de dolari) pentru o jumătate de zi de explicaţii privind gestiunea datelor. Privind activitatea BD Cyberpunk şi a început deja lucrul la un altul: istoria unui roman. Editura Hachete i-a propus scrierea mai multor romane pentru tineret, urmînd a fi publicate în colecţiile *Verte Aventure* şi *Livre de Poche cadet*. Condiţia impusă de editor este de „o carte la două luni". Cine a spus că viaţa „SF-iştilor capitalişti" este uşoară?

Tot din scrisoarea lui Claude Ecken am desprins şi „ultima tehnologie" de lucru la o bandă desenată, mai exact despre modul de colaborare dintre scenarist şi desenator. Avînd în vedere că probabilitatea ca cei doi să fie vecini de stradă este mică, posesia unui fax este obligatorie, în condiţiile în care, de exemplu, desenatorul lui Claude Ecken este belgian. Posesia faxului, sau a unui modem pe calculator (care este mult mai ieftin ca un fax clasic, la care se adaugă şi utilizarea hîrtiei speciale termice) atrage după sine un schimb rapid de planşe. Deocamdată, din lipsă de timp, dar şi de frica facturii Telecom, nu este un utilizator Internet, preferînd să exerseze în acest domeniu într-o cybercafe.

Pentru că sîntem tot la capitolul scrisori, trebuie să o menţionăm şi pe cea primită de la celebrul grafician W Suidmak, pe care l-am cunoscut cu ocazia Convenţiei Francofone de la Yverdon, de anul trecut. După o expoziţie de anvergură, găzduită de oraşul-staţiune Saint Tropez, Siudmak se pregăteşte pentru o serie de şase mari expoziţii în Polonia, programate la sfîrşitul lui '96 şi începutul lui '97. Pe cartea poştală inclusă în plicul trimis, reprezentînd o reproducere a picturii „Le songe du Pegase", Suidmak ne urează un fericit 1996. Aşa să fie şi pentru domnia sa.

Veşti mai puţin bune ne-au sosit din Canada. Christian Martin, editorul apreciatului fanzin TEMPS TOT, anunţă dispariţia acestuia, după numărul 46. Principala cauză ar fi majorarea preţului hîrtiei, dar şi scăderea numărului de abonamente. Situaţia economică precară, dar şi o anumită oboseală acumulată în editarea celor treizeci şi opt de numere, cu o cadenţă bitrimestrială. Să sperăm că nu este decît o stare de oboseală temporară, cauzată de această lungă şi grea iarnă. Să-i urăm prietenului nostru canadian, o primăvară plină de energii SF-iste şi fanzinului său (unul din cele mai „bătrîne" şi apreciate din spaţiul francofon) o viaţă cît mai lungă.

Nicolae C. ARITON

Prin amabilitatea domnilor Ion Hobana şi Jean Pierre Brouillaud ne-au parvenit numerele pe luna ianuarie a fanzinelor *CHIMERES* şi *MINIATURE*. Amănunte săptămîna viitoare.

George Ceauşu ne-a anunţat că începînd cu numărul din 15 martie SUPERNOVA apare în ziua de vineri, în patru pagini. Suplimentul sefe al cotidianului *Evenimentul* din Iaşi va încerca, număr de număr, să fie axat pe ceva; ceea ce ar urma să-i confere o alură de "dosar" asupra unui anumit aspect sau problematici. Primele numere (prevăzute pentru următoarele săptămîni) ar urma să se refere la aspecte ale traducerii, esteticii de grup, personaje literare.

Ladislau Daradici ne informează că un nou club/cenaclu de science fiction a luat naştere în oraşul Deva. Denumirea: TESERACT. Se întrevăd şi oarece şanse de a avea acces la niscaiva publicaţii, radio şi TV.

Dan Popescu anunţă că, împins de considerente financiare, e nevoit să "teleporteze" Sesiunea de comunicări SIGMA pentru începutul lunii iulie. Totuşi, jurizarea concursului de literatură va continua, iar prozele premiate vor fi recompensate financiar conform anunţului iniţial. Rezultatele vor fi anunţate la începutul săptămînii viitoare. Cu ocazia Sesiunii va avea loc un nou concurs (axat pe proză scurtă, de această dată) a cărui tematică va fi anunţată ulterior.

Sumarul antologiei Nemira '96 s-a diminuat. După excluderea textului lui Costi Gurgu pe motive de spaţiu, Sebastian A. Corn şi l-a retras pe al lui pe motiv de retroversiune. Aşa c-au mai rămas doar opt.

Petru Ianandi îşi însoţeşte elevii într-o călătorie de două săptămîni în Anglia. Înainte de plecare ne-a predat manuscrisele unui medalion cu A. R. Morlan. Restul numărului (care va fi lansat la Galaţi) va aparţine cenaclului Nova 5.5.

Noutăţile editoriale ale săptămînii:

Dan Merişca: *Revoltă în labirint*, Adevărul SA;

Frank Herbert: *Canonicatul Dunei*, Nemira;

Serge Brussolo: *Krucifix*, Nemira.

Evenimentul săptămînii este cartea lui Dan care, iată, apare la Bucureşti datorită eforturilor lui C.T. Popescu. Volumul cuprinde mai multe texte scurte şi o prefaţă-biografie semnată de George Ceauşu.